

Ім'я користувача:
Полтавський інститут економіки і права Полтавськи...

ID перевірки:
1016340915

Дата перевірки:
10.06.2024 08:47:50 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
10.06.2024 11:03:33 EEST

ID користувача:
100011301

Назва документа: Razumova-

Кількість сторінок: 76 Кількість слів: 16179 Кількість символів: 126220 Розмір файлу: 174.44 KB ID файлу: 1016142090

14.6% Схожість

Найбільша схожість: 2.23% з джерелом з Бібліотеки (ID файлу: 1015911174)

13.1% Джерела з Інтернету

909

Сторінка 78

4.22% Джерела з Бібліотеки

46

Сторінка 95

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи

2

**ПОЛТАВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І ПРАВА УНІВЕРСИТЕТУ
«УКРАЇНА»**

Кафедра соціальної роботи та спеціальної освіти

Разумова Тетяна Богданівна

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

**ОСОБЛИВОСТІ ТРУДОВОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ
НА ПРИКЛАДІ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Галузь знань: 23 *Соціальна робота*
Спеціальність: 231 *Соціальна
робота*

Науковий керівник:
Кандидат політичних наук,
доцент кафедри
Мякушко Н.С.

Магістерська робота допущена до
захисту
рішенням кафедри соціальної
роботи та спеціальної освіти
протокол № ___ від “___” _____ 2024 р.
Завідувач кафедри соціальної
роботи та спеціальної освіти
_____ “___” _____ 2024 р.
(підпис)

Полтава – 2024

Реєстраційний № _____
_____ (дата) _____ (ППП)

Результати перевірки _____
_____ (до захисту) _____ (ППП) _____ (дата)
_____ (на доопрацювання)

Результати захисту: _____
_____ (оцінка)

Голова ЕК _____
_____ (підпис) _____ (ППП)

Члени ЕК _____
_____ (підпис) _____ (ППП)

_____
_____ (підпис) _____ (ППП)

_____
_____ (підпис) _____ (ППП)

_____
_____ (підпис) _____ (ППП)

Відповідальний секретар ЕК _____
_____ (підпис) _____ (ППП)

**ПОЛТАВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І ПРАВА УНІВЕРСИТЕТУ
«УКРАЇНА»**

Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр
Галузь знань: 23 *Соціальна робота*
Спеціальність: 231 *Соціальна робота*

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
соціальної роботи та
спеціальної освіти

(підпис)

“ ” 2024 року

**ЗАВДАННЯ
НА МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ**

Разумовій Тетяні Богданівні
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи
**ОСОБЛИВОСТІ ТРУДОВОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ НА ПРИКЛАДІ
ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

керівник роботи

Мякушко Н.С., кандидат політичних наук, доцент кафедри

затверджені наказом по інституту від “ ” 202_ року №

2. Строк подання здобувачем освіти роботи

3. Вихідні дані до роботи

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Виконавці
1.	Забезпечення здобувачів освіти методичними рекомендаціями по виконанню роботи	На початку навчання	Кафедра соціальної роботи та спеціальної освіти
2.	Вивчення напрямків дослідження	За графіком	Здобувач освіти
3.	Складання плану роботи та підготовки індивідуального завдання роботи	За графіком	Наук. керів. Здобувач освіти
4.	Аналіз літератури за проблемою. Робота над теоретичною частиною дослідження	За графіком	Здобувач освіти
5.	Підготовка наукових тез з теми, що досліджувалась	За графіком	Наук. керів. Здобувач освіти
6.	Розробка діагностичного інструментарію та проведення констатуючого експерименту	За графіком	Здобувач освіти
7.	Узагальнення результатів констатуючого експерименту	За графіком	Здобувач освіти
8.	Проведення формуючого експерименту	За графіком	Здобувач освіти
9.	Узагальнення результатів формуючого експерименту та оцінка ефективності корекційних заходів	За графіком	Здобувач освіти
10.	Подання на кафедру закінченої роботи, включаючи електронну версію (з метою перевірки її на плагіат)	До передзахисту	Наук. керів. Здобувач освіти
11.	Підготовка письмового відзиву на роботу	До передзахисту	Наук. керів.
12.	Проведення попереднього захисту робіт	За графіком	Комісія
13.	Прийняття рішення про допуск роботи до захисту	За графіком	Кафедра соціальної роботи та спеціальної освіти
14.	Зовнішнє рецензування	До передзахисту	Наук. керівник
15.	Направлення робіт з рецензією до екзаменаційної комісії (ЕК) для захисту	За графіком	Кафедра соціальної роботи та спеціальної освіти
16.	Захист роботи	За графіком	Комісія

Здобувач освіти _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ У МІСЦЕВИХ ГРОМАДАХ	10
1.1. Внутрішньо переміщені особи – соціально-демографічний портрет	10
1.2. Інтеграція внутрішньо переміщених осіб в місцеві громади: сповільнюючі та мотивуючі фактори інтеграції у місцевий соціум	12
1.3. Потреби внутрішньо переміщених осіб у зайнятості та проблеми працевлаштування	18
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ	27
2.1. Державні програми та завдання державної служби зайнятості щодо інтеграції внутрішньо переміщених осіб	27
2.2. Аналіз діяльності Полтавської обласної служби зайнятості з трудової та професійної адаптації внутрішньо переміщених осіб	34
РОЗДІЛ 3. ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ: ОЦІНКА ПОТРЕБ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ У ПРАЦЕВЛАШТУВАННІ ТА ПРОФЕСІЙНОМУ НАВЧАННІ	53
3.1. Програма дослідження	53
3.2. Результати дослідження потреб внутрішньо переміщених осіб в місцях компактного проживання та місцевих громадах	55
3.3. Результати дослідження мотивації до працевлаштування внутрішньо переміщених осіб, які звернулися до державної служби зайнятості	61
ВИСНОВКИ	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	68
ДОДАТКИ	74

ВСТУП

Актуальність дослідження. Вперше за час своєї незалежності Україна зіткнулася з явищем масового внутрішнього переміщення у 2014 році, адже саме з цього періоду Україна перебуває в стані неоголошеної

війни. Повномасштабне вторгнення росії в Україну 24 лютого 2022 року та запровадження воєнного стану призвели до масового переміщення громадян в безпечні місця для захисту своїх сімей та власного життя. Згідно даних Міністерства соціальної політики України - офіційно зареєстрованими внутрішньо переміщеними особами в державі є 4,9 млн осіб [2], з них 2,6 млн щомісячно отримують виплати, 3,6 млн осіб - це ті, хто стали ВПО після 24 лютого 2022 року. При цьому, звіти міжнародних організацій вказують на ще вищі цифри – Міжнародна організація з міграції в Україні наводить дані про 7,1 млн внутрішніх переселенців [6].

Полтавська область належить до тих регіонів України, які прийняли одну з найбільших кількостей таких осіб. Станом на 01.03.2024 року область займає 8 місце серед областей по кількості прийнятих переміщених осіб.

Загалом станом на 01.03.2024 року в регіоні перебуває 194,2 тис внутрішньо переміщених осіб, з яких 173,5 тис – перемістилися після 24.02.2022 року.

Серед них:

- 92,0 тисяч або майже кожен другий – є працездатною особою;
- 39,1 тисяча – діти;
- 33,8 тисяч – пенсіонери;
- 9,5 тисяч – особи з інвалідністю.

Понад 74% переміщених в Полтавську область осіб проживають в міській місцевості, решта – у сільській.

Вимушено змінивши місце проживання внутрішньо переміщені особи стають уразливими, через необхідність зміни звичного оточення та кола спілкування, а часто – сфери діяльності, покинувши своє робоче місце або власний бізнес. Це призводить до того, що у внутрішньо переміщених осіб виникають особливі проблеми та потреби, зокрема пов'язані із втратою роботи, вирішення яких потребує швидкого реагування від державних органів та органів місцевого самоврядування.

Одним з основних факторів, що впливає на успішність адаптації внутрішньо переміщених осіб на новому місці проживання є можливість працевлаштування або відкриття/відновлення власної справи. Саме наявність зайнятості може забезпечити задоволення потреб щодо належних умов життя.

Доступ до можливостей працевлаштування та отримання доходів має вирішальне значення для покращення самостійності й запобігання зтяжному характеру переміщення. Зайнятість та самозайнятість також допомагають внутрішньо переміщеним особам інтегруватися соціально й економічно, зменшують їхню залежність від уряду та гуманітарної допомоги й дозволяють активно здійснювати внесок до місцевої економіки.

З 24.02.2022 року по 01.03.2024 року до Полтавської обласної служби зайнятості звернулося 7926 внутрішньо переміщених осіб. З них офіційно мали статус безробітного 6424 внутрішньо переміщених особи. Забезпечено роботою за зазначений період – 4849 осіб.

Таким чином до служби зайнятості звернулося лише 4,8% працездатних офіційно зареєстрованих в області внутрішньо переміщених осіб, що свідчить про недостатньо налагоджену комунікаційну роботу з переселенцями, органами місцевого самоврядування та роботодавцями.

Мета дослідження полягає у вивченні основних проблем інтеграції внутрішньо переміщених осіб у місцевих громадах, наявності в діючих місцевих програмах підтримки внутрішньо переміщених осіб заходів зі сприяння у працевлаштуванні та професійному навчанні внутрішньо переміщених осіб та встановленні реальних потреб у зайнятості, професійному навчанні/підвищенні кваліфікації, відновленні/започаткуванні бізнесу.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати соціально-демографічний портрет внутрішньо переміщених осіб.

2. Визначити сповільнюючі та мотивуючі фактори інтеграції внутрішньо переміщених осіб в місцеві громади.

3. Вивчити потреби внутрішньо переміщених осіб у зайнятості та проблеми, які виникають при працевлаштуванні.

4. Розкрити державні програми та послуги державної служби зайнятості щодо інтеграції внутрішньо переміщених осіб.

5. Проаналізувати діяльність Полтавської обласної служби зайнятості з трудової та професійної адаптації внутрішньо переміщених осіб.

6. Провести дослідження потреб внутрішньо переміщених осіб у працевлаштуванні та професійному навчанні та їх мотивації до зайнятості

Об'єкт дослідження – напрямки та шляхи інтеграції внутрішньо переміщених осіб в місцеві громади.

Предмет дослідження – особливості трудової та професійної адаптації внутрішньо переміщених осіб в Полтавській області.

Гіпотеза дослідження базується на науковому припущенні, що всебічне вивчення особливостей трудової та професійної адаптації внутрішньо переміщених осіб сприятиме розробці рекомендацій та впровадженню ефективних політик та практик, спрямованих на допомогу даній категорії громадян у працевлаштуванні.

Методи дослідження. Під час написання магістерської роботи використано теоретичні методи дослідження (аналіз статистичних даних та наукової літератури, звітів міжнародних та вітчизняних організацій, публікації з теми дослідження, порівняння, узагальнення, конкретизація) та проведено емпіричні дослідження (анкетування, зустрічі, опитування, інтерв'ю, включене спостереження, порівняння, моніторинг).

Практичне значення роботи полягає у тому, що результати проведеного дослідження можуть бути використані для розробки стратегій соціально-економічної політики, рекомендацій щодо політики та практик допомоги внутрішньо переміщеним особам, спрямованих на адаптацію, інтеграцію та соціальне залучення внутрішньо переміщених осіб, а також

заходів державної Стратегії забезпечення працевлаштування внутрішньо переміщених осіб з врахуванням їх потреб, регіонального аспекту працевлаштування та потенціалу громад.

Апробація результатів досліджень. Зміст та висновки магістерського дослідження обговорювались автором на науково-практичних конференціях, а саме: XXI Всеукраїнська науково-практична конференція студентів і молодих вчених «Молодь: освіта, наука, духовність» (м. Київ, 16-18 квітня 2024 р.); VIII Міжнародна науково-практична конференція «Інноваційний потенціал та правове забезпечення соціально-економічного розвитку України: виклик глобального світу» (м. Полтава, 15-16 травня 2024 р.).

Структура та обсяг роботи. Магістерська робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, пропозицій, додатків та списку використаних джерел з 47 найменувань.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ У МІСЦЕВИХ ГРОМАДАХ

1.1. Внутрішньо переміщені особи, їх соціально-демографічний портрет.

Згідно Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», внутрішньо переміщена особа – це громадянин України, іноземець або особа без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яку змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру [6].

Узагальнена сутність поняття внутрішньо переміщені особи полягає в тому, що це не біженці, а громадяни держави, які вимушено переїхали з окупованих територій, зони бойових дій, прифронтової зони або просто з місць, де почувалися у небезпеці під час війни, в інші населені пункти чи регіони України, для забезпечення для себе і родини безпечного життя в межах держави.

З такою категорією населення як внутрішньо переміщені особи світова громадськість стикається вже тривалий час, проте в Україні внутрішньо переміщені особи з'явилися навесні 2014 року, коли росія анексувала Крим. Згодом чимало людей виїхало з окупованих територій і прифронтової зони Донеччини та Луганщини.

До повномасштабного вторгнення в Україні було 1,5 мільйони зареєстрованих переселенців. Після 24 лютого 2022 року їхня кількість зросла до 7-8 мільйонів, з яких частина згодом повернулася додому.

На початок 2024 року понад 4,9 мільйонів українців зареєстровані як внутрішньо переміщені особи, із них 3,6 мільйони – отримали статус внутрішньо переміщеної особи після 24 лютого 2022 року [2].

Окрім цього, за останніми даними Центру економічної стратегії, на 1 лютого поточного року за кордоном залишається 4,9 млн українців, які виїхали з України через війну, з них більшість – жінки та діти. Країнами

Європи, в яких мешкає найбільше українських біженців є Німеччина та Польща, де частка від загальної кількості переміщених осіб становить 30% та 22% відповідно. За межами європейських країн, найбільше українців перемістилося до Сполучених Штатів Америки –280 тис. осіб, Великої Британії - 253,2 тис. осіб та Канади - 210,2 тис. осіб [1].

Тобто, майже 10 мільйонів українців покинули свої домівки. Ще мільйони людей залишаються на окупованих й охоплених війною територіях, і деякі з них теж можуть стати переселенцями.

Згідно даних Міжнародної організації з міграції, кожна третя внутрішньо переміщена особа в межах країни, має працездатний вік 30 - 39 років. Найбільша кількість ВПО – з сільської місцевості (їх понад третина). Більше половини сімей мають дітей у віці від 5 до 17 років та літніх родичів у віці понад 60 років [3].

Більшість внутрішньо переміщених осіб походять зі східних областей України (69%). Майже половина всіх переселенців – з Донецької (24%) та Харківської (22%) областей. Основною областю переміщення є Дніпропетровська область. Вона приймає 14% від загальної оціненої кількості внутрішньо переміщених осіб з різних областей, зокрема сусідніх. Значна кількість ВПО перемістилася і до м. Києва та Київської області.

Також, 8% або 298 тис. внутрішньо переміщених осіб повернулися з-за кордону, при цьому мають статус внутрішньо переміщених осіб (84% - жінки та 16% - чоловіки). Більшість з цих переселенців походять із областей, частина яких наразі залишається під тимчасовою окупацією [4].

Водночас, за оцінками Міжнародної організації з Міграції, повернулися з інших областей України або місцевостей у межах своїх областей 3,7 мільйона вимушених переселенців [5].

Отже кількість переселенців та їх склад постійно змінюється через продовження воєнних дій, постійну міграцію переселенців та їх повернення.

1.2. Інтеграція внутрішньо переміщених осіб в місцеві громади: сповільнюючі та мотивуючі фактори інтеграції у місцевий соціум

Існує декілька стратегій адаптації – це сегрегація, асиміляція, інтеграція тощо. Проте самою оптимальною вважається саме модель інтеграції.

Інтеграція (від лат. *integratio* – поповнення, відновлення) – об'єднання будь-яких елементів в одне ціле, а також поєднання та координація дій різних частин цілісної системи; процес взаємозближення і взаємодії окремих структур [16].

Інтеграція – це двосторонній процес, що включає в себе обопільну адаптацію переміщених осіб до приймаючих громад та мешканців громади до переселенців, створення взаємозв'язків, налагодження комунікацій, залучення внутрішньо переміщених осіб до життя громади.

Основною особливістю даної моделі є те, що особи, які інтегруються в соціум набувають такі ж права і обов'язки, що й інші члени суспільства, стають повноправними суб'єктами.

Інтеграція внутрішньо переміщених осіб - це не лише гуманітарне питання, але й питання економічного та соціального розвитку України.

Інтеграція розглядається як зближення ідентичностей внутрішньо переміщених осіб та громад, серед яких проживають внутрішньо переміщені особи, налагодження комунікації та утворення гармонійних зв'язків між жителями громад і переміщеними особами.

Успіх інтеграції залежить як від самого середовища, в яке інтегрується особа, так і від бажання адаптанта.

Поряд з інтеграцією існує поняття адаптація, яка означає короткий процес пристосування переміщеної особи після пережитого стресу до нового місця проживання та нових умов життя.

Не зважаючи на те, що питання інтеграції внутрішньо переміщених осіб є актуальним для України 10 років, на сьогодні чітка методологія оцінки інтеграції людини до громади відсутня.

Окрім цього, в загальній чисельності внутрішньо переміщених осіб (4,9 мільйона осіб) [3], майже 1,3 мільйона – перемістилися ще у 2014 році та як правило, повністю інтегрувалися. Поряд з цим, вони мають статус внутрішньо переміщених осіб, оскільки на законодавчому рівні цей статус є безстроковим, і припиняється лише за умови безпосереднього звернення особи та подання відповідної заяви про зняття з обліку.

Для прикладу, після початку повномасштабної агресії близько 900 тисяч людей виїхали з Київської, Житомирської та інших центральних областей країни, коли там велися бойові дії. Наразі вони повернулися додому, проте, як і раніше, мають статус внутрішньо переміщеної особи [3].

І хоча виплати таким особам вже припинилися, сам статус внутрішньо переміщеної особи за ними зберігається, що створює незручності для місцевих громад у визначенні тих осіб, на кого дійсно необхідно спрямовувати зусилля з допомоги та інтеграції.

В уряді за питання внутрішньо переміщених осіб відповідають три ключові міністерства: **Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України, Міністерство соціальної політики України та Міністерство економіки України.**

І наразі нагальним питанням для цих Міністерств є визначення рівня інтеграції внутрішньо переміщених осіб до громади, зокрема коли статус внутрішньо переміщеної особи вже не потрібен особі, або ж в разі повернення до попереднього місця проживання людина більше не є внутрішньо переміщеною особою.

Адже основним завданням держави — є не стигматизувати переміщену особу, а сприяти в її адаптації та інтеграції до повноцінного соціально-економічного життя та згодом не почуватися внутрішньо переміщеною особою.

Отже, з якими проблемами стикаються внутрішньо переміщені особи в процесі інтеграції в приймаючі громади:

1. Економічні проблеми:

- відсутність або нестача доступного житла;
- недостатня кількість робочих місць;
- незадовільний рівень заробітної плати.

2. Соціальні проблеми:

- дискримінація, зокрема з боку місцевого населення;
- відсутність соціальних зв'язків;
- психологічні проблеми (стрес, тривога, депресія).

3. Культурні проблеми:

- відмінності в мові, культурі та традиціях;

4. Політичні проблеми:

- складність оформлення документів, зокрема для проживання та працевлаштування.

5. Інфраструктурні проблеми:

- нестача шкіл, лікарень та інших соціальних об'єктів;
- недостатня транспортна доступність, зокрема до місця працевлаштування.

Одним із факторів, які сповільнюють інтеграцію, – настрої внутрішньо переміщених осіб. Згідно проведеного опитування ГО «Горизонт змін», більшість вимушених переселенців вважають наявне становище тимчасовим і мають наміри повернутися до власної домівки не зважаючи на невизначеність щодо тривалості військових дій та окупації територій. Саме це може бути причиною свідомо ігнорування та спротиву наявним можливостям інтеграції в приймаючу громаду, бо в підсвідомості для них це означає відмову від мрії про повернення до попереднього життя [9]. Подібне ставлення може бути і у місцевих: приміром внутрішньо переміщені особи однією із причин не працевлаштування називають відмову роботодавців, які сприймають їх як тимчасових працівників. Зазначене, не сприяє інтеграції внутрішньо переміщених осіб в суспільство і зацікавленості докладати зусиль з обох сторін [9].

Також, серед причин не активності внутрішньо переміщених осіб в громаді є: незадовільний психологічний стан через пережитий стрес, викликаний війною, нерозуміння необхідності поступово інтегруватися у життя громади, яка приймає, відсутність знань щодо можливостей впливати на рішення органу місцевої влади.

Отже, інтеграція внутрішньо переміщених осіб в приймаючих громадах - це складний процес, який потребує комплексного підходу як з боку державної та місцевої влади, недержавних організацій, так і з боку внутрішньо переміщених осіб та місцевого населення.

Для вирішення проблем інтеграції ВПО потрібно:

- розробити та впровадити комплексні політики, спрямовані на допомогу ВПО;

- створити умови для економічної інтеграції внутрішньо переміщених осіб;

- боротися з дискримінацією та хеорhobia;

- сприяти культурній адаптації внутрішньо переміщених осіб.

- підвищити рівень толерантності в суспільстві;

- покращити інфраструктуру приймаючих громад.

Вирішення проблем внутрішньо переміщених осіб потребує формування концептуальних, стратегічних, програмних засад інтеграції переселенців у територіальні громади, а також дієвих механізмів їх реалізації, залучення потенціалу вимушених переселенців як ресурсу розвитку територіальних громад та суспільства в цілому.

Забезпечення можливостей подолати перешкоди ефективного залучення внутрішньо переміщених осіб до життя громади здебільшого пов'язане з розробкою та розширенням існуючих програм зі створення нових робочих місць, навчанням та перекваліфікацією ВПО, а також із розробкою державної програми забезпечення житлом. Саме такі заходи сприятимуть подоланню дефіциту місцевих ресурсів, зниження рівня безробіття і створенню нових робочих місць.

При цьому ефективні програми інтеграції ВПО мають базуватися на якісних системах обліку переселенців, моніторингу їхніх потреб та можливостей, активному залученні самих внутрішньо переміщених осіб до розробки відповідних програм. Проте, тут існують значні проблеми, адже здебільшого громади не мають відповідних інструментів, не з'ясовують у переселенців їхні актуальні потреби і не мають зворотного зв'язку від переміщених осіб. Отже громадами не приділяється належна увага питанню вивчення людського капіталу [9].

Також, на жаль має місце не розуміння представників громад самого значення слова «інтеграція», як і саму важливість цього процесу для громад. Це призводить до того, що заходи інтеграції заміняють заходами соціального захисту. В переважній більшості зусилля громади обмежуються забезпеченням так званих базових (нагальних) потреб внутрішньо переміщених осіб – розселення, харчування, забезпечення побуту.

Поряд з цим, в Україні вже напрацьовано значний перелік заходів для внутрішньо переміщених осіб, які сприяють їх інтеграції в приймаючій громаді, зокрема:

1. Інформаційна підтримка.

Після переїзду людям важко зорієнтуватися в новій громаді. Тому важливим є забезпечення доступу внутрішньо переміщених осіб до інформації про громаду та послуги, які вони можуть отримати в ній офлайн та онлайн. Для цього створюються різні ресурси, зокрема сайти з повною інформацією, де можна отримати ті чи інші послуги, дорожні карти, окремі телеграм-канали з новинами для внутрішньо переміщених осіб, телеграм-чати для спілкування внутрішньо переміщених осіб, інформаційні роздаткові матеріали тощо.

2. Психологічна допомога або психоемоційне розвантаження.

Такі послуги є в карай важливими і необхідними при адаптації внутрішньо переміщених осіб до сьогодення.

3. Захист прав та юридична допомога.

Це консультації юристів з оформлення документів, які залишились на попередньому місці проживання чи були втрачені під час переїзду. Також сприяння вирішенню питань відновлення власної справи або зміни місця реєстрації підприємства, оформлення виплат тощо.

4. Вирішення проблем працевлаштування.

Це дуже важливий напрямок для інтеграції, адже не маючи роботи і постійного доходу, людина не буде зацікавлена залишатися в громаді.

До заходів з працевлаштування належать:

- пошук варіантів зайнятості;
- створення нових робочих місць;
- допомога у перекваліфікації (отриманні нової професії);
- сприяння у створенні або розвитку власного бізнесу.

5. Культурні заходи.

З метою інтеграції внутрішньо переміщених осіб важливим є організація в громадах спільних заходів та подій для внутрішньо переміщених осіб та місцевих жителів, а не виокремлення спеціальних заходів для переміщених осіб.

6. Здобуття нових знань/навичок.

Найактуальнішими є мовні курси з вивчення української та англійської мов. Також популярними є курси з домедичної допомоги, правових знань, менеджменту тощо.

7. Заходи, спрямовані на дітей внутрішньо переміщених осіб.

Діти найчастіше є цільовою аудиторією заходів для внутрішньо переміщених осіб, оскільки переважна чисельність переселенців це сім'ї з дітьми. Головне щоб ці заходи були різноплановими і зорієнтованими на інтеграцію.

8. Створення фізичних просторів (хабів) для внутрішньо переміщених осіб.

Ефективними та постійно діючими є ті хаби, які започаткували активні переселенці, оскільки саме організовані активними переміщеними особами

заходи користуються найбільшою зацікавленістю та популярністю серед внутрішньо переміщених осіб. На такі заходи активно залучаються місцеві урядові та недержавні організації.

1.3. Потреби внутрішньо переміщених осіб у зайнятості та проблеми працевлаштування.

Значна кількість науковців, міжнародних та громадських організацій займаються вивченням проблем, з якими стикаються внутрішньо переміщені особи, проведено багато досліджень. Українські дослідники також вивчали проблеми дискримінації внутрішньо переміщених осіб, досліджували ставлення місцевих жителів до переселенців, оцінювали потреби різних категорій внутрішньо переміщених осіб.

В 2023 році командою Громадського холдингу «ГРУПА ВПЛИВУ» у партнерстві з ВГО «Асоціація сприяння самоорганізації населення», з метою встановлення основних потреб та проблем, які мають місце в ході інтеграції внутрішньо переміщених осіб, з'ясування, які ж заходи вживаються місцевою владою для вирішення нагальних потреб, та визначення основних підходів щодо реалізації прав внутрішньо переміщених осіб у різних сферах проведено дослідження. За результатами дослідження було виділено три основні групи викликів, які є нагальними для переселенців – це:

- пошук житла і незадовільні умови проживання;
- складність у працевлаштуванні та релокуванні бізнесу;
- фінансові труднощі [10].

Наразі, однією з найбільш нагальних залишається проблема житла, придатного для найму, тимчасового, соціального та службового житла: це погані умови проживання у місцях тимчасового проживання, особливо для родин з дітьми, людей з інвалідністю, недостатня кількість житла для оренди та завищені ціни на нього.

Другою проблемою є можливості працевлаштування та створенню/розвитку власного бізнесу чи самозайнятості.

На шляху до працевлаштування чи відкриття власної справи на новому місці проживання стоїть низка проблем, без вирішення яких неможливо забезпечити належні умови для пошуку роботи та інтеграції в приймаючій громаді. Це недосконалість законодавства, брак інформації, недостатньо розвинуті соціальні послуги в невеликих приймаючих громадах та дискримінація за ознакою віку, статі та місця реєстрації. Не менш значною проблемою є невідповідність наявних у внутрішньо переміщених осіб кваліфікацій та знань тим потребам у працівниках, які існують в приймаючих громадах. Також має місце недостатня кількість вакансій в невеликих громадах.

Окремою проблемою є працевлаштування ВПО старшого працездатного віку. Після переміщення та втрати роботи внутрішньо переміщені особи старшого віку стикаються з додатковими бар'єрами при працевлаштуванні, оскільки вимушені долати подвійні стереотипи - як про внутрішньо переміщених осіб, так і про працівників старшого віку.

Підприємці з числа внутрішньо переміщених осіб стикаються зі значними проблемами під час відкриття чи відновлення підприємницької діяльності на новому місці проживання. Діюче законодавство містить низку норм, які унеможливають продовження підприємницької діяльності для фізичних осіб-підприємців та самозайнятих осіб. Зокрема, це норми, пов'язані з місцем реєстрації фізичної особи-підприємця на тимчасово окупованих територіях України, визнання форс-мажорних обставин та неможливість отримати пільгове закриття кредитів по програмі "Програми фінансової державної підтримки суб'єктів малого, мікропідприємництва та середнього підприємництва «Доступні кредити 5-7-9%». Також перешкодою у відкритті власної справи є низький рівень правової та фінансової грамотності, базових знань та вмінь щодо ведення підприємницької діяльності внутрішньо переміщених осіб та можливості отримати юридичний та бухгалтерський супровід в новому місці проживання. Переважна більшість програм, що реалізуються, оцінюють можливості та потреби не враховуючи

місцевий контекст - потреби у робочих місцях, наявність чи відсутність умов для відкриття власної справи та потреб у певних сервісах та продуктах на місцях, покупну спроможність місцевого населення. Всі зазначені вище проблеми призводять до того, що отримавши базове навчання та фінансову підтримку на відкриття або відновлення власної справи внутрішньо переміщені особи закривають власну справу протягом півроку-року з моменту відкриття на новому місці проживання.

Третьою, не менш значущою проблемою є проблема фінансових труднощів. У зв'язку із відсутністю роботи та потребою винаймати житло, переселенці часто перебувають у скрутному матеріальному становищі. При цьому, дані проблеми є актуальними як для тих, що перемістились після 24 лютого 2022 року, так і для переміщених після 2014 року [10].

Отже, за 10 років залишаються переселенці, які не змогли відновити свій попередній рівень життя, придбати житло.

Відтак можна зробити висновок, що перша і третя проблеми мінімізуються за умови вирішення другої по рахунку але першої по важливості проблеми – забезпечення внутрішньо переміщених осіб зайнятістю з достойною заробітною платою.

Численні звіти, опитування та аналізи різних організацій, які опікуються питаннями внутрішньо переміщених осіб свідчать про те, що проблема працевлаштування внутрішньо переміщених осіб є нагальною ще з 2014 року. Адже із незапланованою, вимушеною зміною місця проживання здебільшого змінюється і статус зайнятості особи.

За даними Міжнародної організації з міграції, в цілому по країні лише 40% внутрішньо переміщених осіб, зокрема 4 % самозайнятих, мають роботу. Для порівняння, рівень зайнятості серед непереміщеного населення становить 50% [17].

Приблизно таку ж цифру називає і віце-прем'єрка України Ірина Верещук. Вона говорить про 66% не працевлаштованих внутрішньо переміщених осіб, з яких 70% – жінки. За її словами, зовсім незначна

кількість ВПО офіційно шукає роботу, тож переселенці залишаються «невидимими» для системи [18].

І саме через цю «невидимість» відсутня точна статистика щодо кількості переселенців, які шукають роботу - «Не знаючи про людину, не можливо їй ДОПОМОГТИ».

На сьогодні державна офіційна статистика не містить даних щодо кількісних та якісних характеристик внутрішньо переміщених осіб (вікового, професійного та будь-якого іншого розподілу), а також рівня безробіття серед внутрішньо переміщених осіб.

Державні органи мають дані, які зібрані під час реєстрації внутрішньо переміщених осіб. Це, зокрема, інформація про потреби у житлі, працевлаштуванні, відновленні виплат, а також необхідність влаштування дітей у дитячі садки та школи. Оновлення таких даних відбувається нечасто і тільки тоді, коли переселенець повторно звертається за допомогою в установу соціального захисту або ж міняє місце реєстрації.

А всі дослідження, які проводяться щодо з'ясування потреб переселенців у зайнятості, ґрунтуються на невеликих (точкових) опитуваннях внутрішньо переміщених осіб в одному чи декількох регіонах.

Окрім цього, як правило такі дослідження спрямовані на з'ясування потреб зайнятості разом з багатьма іншими потребами і не дають повного уявлення про зайнятість, безробіття і стратегії вирішення проблем внутрішньо переміщених осіб.

Відтак, відсутність даних щодо потреб і потенціалу на ринку праці внутрішньо переміщених осіб значно знижують ефективність заходів, допомог і програм, спрямованих на підтримку економічної активності внутрішньо переміщених осіб в Україні.

Ситуація із працевлаштуванням ускладнилась в 2022 році, адже поряд з різким зростанням кількості переселенців в приймаючих громадах, відбулося зменшення кількості пропозицій роботи від роботодавців через закриття або руйнування підприємств та релокацію бізнесу в найбезпечніші регіони.

Згідно проведеного в листопаді 2022 року компанією Gradus Research дослідження життя внутрішньо переміщених осіб, 40% потребують роботи [19], що значно більше, ніж серед тих, хто не переїжджав (27%).

Крім того, наразі серед ВПО значно знизилась частка людей, які мають роботу – таких всього 55% проти 66% серед тих, хто не змінив місця свого проживання.

На проблемах пошуку роботи внутрішньо переміщеними особами у нових громадах акцентували увагу і учасники круглого столу «Проект «Візія -2033»: внутрішньо переміщені особи як джерело робочої сили в Україні», що відбувся 6 лютого 2024 року в Укрінформ [20].

В ході засідання круглого столу доктор економічних наук, професор, академік Академії економічних наук України Світлана Калініна наголосила: «Питання ВПО не можна розглядати відокремлено від питань трудових ресурсного забезпечення у міжнародному вимірі» [20].

Особливо гостро постає питання працевлаштування внутрішньо переміщених жінок, особливо одиноких матерів, з малолітніми дітьми, зокрема які проживають у віддалених місцях [22]. Надскладною ця ситуація є в прифронтових регіонах, де проживає значна кількість ВПО, і де дитячі садки не працюють, а школи функціонують в режимі онлайн. Ця проблема є актуальною і для малих громад, де відсутні дитячі садочки.

За словами віце-прем'єра – Міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій Ірини Верещук, в Україні 66% внутрішніх переселенців не мають роботи, серед них 70% – жінки [23]. Тобто, з проблемою безробіття можуть стикатися понад мільйон жінок-ВПО.

Державна програма Муніципальна няня, нажаль, не отримала широкого розповсюдження серед родин з дітьми через труднощі в її реалізації [21]. Наразі Мінсоцполітики ініційовано зміни до програми, якими передбачається покриття батькам витрати на догляд за дітьми до трьох років, а в разі відсутності в громаді діючого дитячого садка - до шести років. Проте, поки що це лише наміри.

Водночас, наявність дієвої політики сприяння економічній активності внутрішньо переміщених жінок є важливим ресурсом для економічного зростання та скорочення фінансових зобов'язань держави, сталого розвитку та соціально-економічного відновлення України, адже жінки відіграють важливу роль у процесі відновлення країни після конфліктів та криз.

Поряд із вивченням потреб внутрішньо переміщених осіб, проводилися опитування і роботодавців, під час яких більшість респондентів зазначили, що головною проблемою для роботодавців є пошук висококваліфікованих професіоналів та робітників з технічною освітою. Особливо проблематичним є пошук, якщо від працівника вимагається поєднувати кілька різних вузьких професійних навичок або розумітися на обладнанні різних поколінь.

Згідно підсумкового звіту Міжнародної організації з міграції за результатами проведеного у березні-квітні 2023 року дослідження [27], переважна більшість роботодавців відзначили, що наявність програм підтримки ВПО з боку держави не впливають на їхні рішення про прийняття ВПО на роботу. Рішення приймається суто через відповідність ВПО вимогам вакансії. Компенсація від держави сприймається як «приємний бонус». При цьому 90% опитаних роботодавців, які наймали на роботу ВПО, задоволені їхньою роботою.

Як повідомили роботодавці, ВПО як наймані працівники практично не відрізняються від наявних працівників. Крім того, вони часто є більш старанними в роботі, оскільки бажають закріпитися на робочому місці оскільки мають більшу залежність від роботи, ніж місцеві працівники.

Водночас, опитані роботодавці наголосили, що головним критерієм для прийому на роботу для них є відповідність кваліфікації претендента їхнім вимогам, і що вони не бачать принципової різниці між ВПО та місцевими робітниками.

Серед ключових проблем для працевлаштування ВПО роботодавці відзначили:

- низьку особисту мотивацію ВПО для активного пошуку роботи через

ситуацію в родині, планів щодо повернення, наявність державних та міжнародних програм фінансової підтримки;

- невідповідність навичок кандидата його очікуванням щодо рівня заробітної плати;

- невідповідність навичок/освіти/кваліфікації вимогам вакансії;

- ВПО не готові до перекваліфікації, хочуть знайти ту саму роботу, якою займались до війни;

- велика кількість «тіньових ВПО-чоловіків». Чоловіки не встають на військовий облік, і роботодавець, відповідно не може їх прийняти офіційно на роботу;

- відсутність власного житла та висока вартість оренди (вимушені їхати в сільську місцевість або повертатися до дому);

- потребу в догляді за дітьми/родичами.

Ще одним важливим бар'єром для частини опитаних є невпевненість у тривалості перебування на новому місці проживання. Роботодавці зазначають, що не готові вкладати ресурси у таких працівників, особливо у тих випадках, коли необхідне тривале початкове навчання.

Деякі роботодавці озвучили свої пропозиції для покращення ситуації з працевлаштуванням ВПО.

Найбільш часто згадувані та релевантні:

- вирішення на рівні держави питання забезпечення житлом ВПО;

- наявність реєстру ВПО в розрізі їх навичок з можливістю для роботодавця обрати ВПО і адресно запропонувати їм вакансію;

- на рівні громад організувати програми адаптації ВПО до міста/району, в якому вони мешкають.

Також, роботодавці виділили два основних моменти, що могли би зробити працевлаштування ВПО більш привабливими. Найважливішим з них більшість опитаних вважає загальне покращення економічної ситуації. Це дозволило би їм розширювати свою діяльність та наймати на роботу нових працівників, і ВПО конкурували би з іншими кандидатами на загальних

підставах. Відшкодування для підприємства затрат на оплату праці та/або навчання нового працівника, пільги в оподаткуванні, допомога з боку держави по розширенню економічної діяльності підприємства шляхом розміщення (державних) замовлень, сприяння у виході на нові ринки тощо також посприяли б найму роботодавцями ВПО.

Слід відмітити той факт, що по результатах проведених досліджень проблем внутрішньо переміщених осіб можна лише зробити висновки виключно про потреби, які є найбільш актуальними для переселенців. Поряд з цим, провести співставлення з проблемами та потребами місцевих жителів громади, де проживають внутрішньо переміщені особи і визначити наскільки вони відрізняються не можливо. Оскільки ідентичне опитування місцевих жителів не проводиться. Лише в звітах МОМ можна побачити деякі порівняння даних ВПО та місцевих жителів.

Для прикладу. За результатами проведеного громадською організацією «Аналітичний центр «Соціоконсалтинг» у другій половині 2023 року комплексного соціологічного дослідження «Дієвість політики підтримки економічної активності внутрішньо переміщених жінок як складової раннього відновлення України», зокрема щодо матеріального становища жінок-ВПО, всі респондентки (опитано 500 жінок-ВПО) зазначили: «їхні родини живуть скромно: лише 4% від усіх опитаних зазначили про відсутність матеріальних проблем, 40% – відмітили, що їм вистачає грошей на поточні витрати, але купити товари тривалого користування складно»[22].

Понад 76,0% непрацюючих респонденток знаходяться на межі фізичного виживання, не маючи грошей навіть на задоволення базових потреб: їжа, одяг. А серед працюючих респонденток значній частині вистачає коштів лише на найнеобхідніше.

Але оцінка матеріального становища місцевих жінок не проводилася, отже визначити наскільки матеріальне становище жінок-ВПО різниця від матеріального становища місцевих жінок, в якій частині і чи взагалі воно відрізняється, неможливо.

Отже, на мою думку, враховуючи той факт, що вся країна перебуває в стані війни і, в більшості випадків, події, які відбуваються в економіці впливають на всіх жителів країни, то було б доцільними одночасно з опитуванням внутрішньо переміщених осіб проводити опитування і місцевих жителів. Це дасть можливість визначити тотожні проблеми і ті, які притаманні в більшості саме внутрішньо переміщеним особам, сконцентрувати увагу на вирішенні найактуальніших потреб внутрішньо переміщених осіб, та одночасно визначити загальну ситуацію в громаді і причини наявної диспропорції.

РОЗДІЛ 2.

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ

2.1. Державні програми та завдання державної служби зайнятості

щодо інтеграції внутрішньо переміщених осіб

Конституцією України [7] гарантується право на працю. Тому забезпечити роботою кожного працездатного громадянина – одне із ключових завдань держави. Разом з тим, від зменшення рівня безробіття виграє і сама держава, адже людина, яка має роботу, більше витрачає, тим самим стимулюючи вихід економіки з кризи.

Вирішення питань щодо надання допомоги внутрішньо переміщеним особам, особливо їх працевлаштування, є пріоритетним завданням в роботі Уряду. Відповідно до Керівних принципів ООН з питань внутрішнього переміщення, на державну владу покладається основний обов'язок і відповідальність за надання захисту та гуманітарної допомоги внутрішньо переміщеним особам, які перебувають під її юрисдикцією (Принцип 3) [45].

Між Міністерством соціальної політики, Державним центром зайнятості, Міністерством економіки України та Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій налагоджена тісна співпраця щодо сприяння у вирішенні питання працевлаштування внутрішньо переміщених осіб, які мають в цьому потребу.

З метою розв'язання проблеми внутрішнього переміщення громадян України та його наслідків, задоволення нагальних потреб таких осіб, Кабінетом Міністрів України 7 квітня 2023 року схвалено Стратегію державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року, а також відповідний операційний план [8].

Як наголосила віце-прем'єр-міністр України Ірина Верещук: «Зараз основну увагу маємо зосередити на адаптації та подальшій інтеграції внутрішньо переміщених осіб у приймаючих громадах. Це і доступ до освітніх послуг, і працевлаштування, і підтримка само зайнятості» [24].

Ефективність вирішення поставлених завдань залежить від системної роботи з вивчення ситуації та проблем нової категорії осіб, які потребують державної підтримки.

Із цією метою планом заходів, зокрема, передбачено:

- здійснення аналізу ринку праці для визначення попиту та потреб ВПО у працевлаштуванні відповідно до їхнього освітньо-кваліфікаційного рівня з урахуванням гендерних аспектів;

- аналіз проблем зайнятості внутрішніх переселенців, наявного попиту на ринку праці приймаючих громад. ;

- проведення моніторингу стану інтеграції ВПО у приймаючі територіальні громади та оцінювання їхніх потреб у розрізі основних категорій, включно з урахуванням статі та віку.

На даний час, з метою сприяння у вирішенні проблеми працевлаштування внутрішньо переміщених осіб, Урядом України розробляється нова Стратегія щодо працевлаштування внутрішньо переміщених осіб та осіб, які покинули Україну внаслідок збройної агресії російської федерації та повертаються в Україну на 2025 – 2030 роки.

Для розробки даної Стратегії створено робочу групу з напрацювання пропозицій, до складу якої входить 81 особа, як з числа представників міністерств, державних установ, облвійськкадміністрацій, державної служби зайнятості, так і неурядових, міжнародних та громадських організацій.

Від Полтавської області в зазначену групу включено представника Департаменту економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій облвійськкадміністрації та мене.

При розробці Стратегії буде враховано регіональний аспект працевлаштування внутрішньо переміщених осіб, з основним акцентом на ті практичні програми і заходи, які є дієвими і успішними в їх реалізації.

З метою координації питань соціального захисту внутрішньо переміщених осіб, сприяння їх працевлаштуванню й інтеграції у приймаючі громади, 18 квітня 2023 року рішенням Уряду створено Координаційний штаб з питань забезпечення реалізації прав і свобод внутрішньо переміщених осіб, який очолює Віце-прем'єр-міністр України – Міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Ірина Верещук [25].

До його складу входять представники центральних органів виконавчої влади, обласних та Київської міської військових адміністрацій, міжнародних і громадських організацій та інші.

Основними завданнями Координаційного штабу є координація діяльності органів виконавчої влади з питань реалізації прав і свобод внутрішньо переміщених осіб та визначення шляхів і способів вирішення проблемних питань, що виникають під час реалізації прав і свобод внутрішньо переміщених осіб.

За результатами роботи Координаційного штабу було розроблено і прийнято низку урядових постанов, на виконання яких при всіх обласних військових адміністраціях утворено Координаційні центри підтримки цивільного населення [26] та Ради з питань ВПО [28]. Крім того, Ради з питань ВПО створені також на районному рівні при органах місцевого самоврядування.

Питання та проблеми зайнятості внутрішньо переміщених осіб, обговорюються на селекторних нарадах з питань працевлаштування та професійного навчання внутрішньо переміщених осіб, які проходять 2 рази на місяць під головування Віце-прем'єр-міністра України – Міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Верещук І.А.

На зазначених нарадах заслуховуються, зокрема, представники облвійськадміністрацій щодо реалізації наявних регіональних програм підтримки внутрішньо переміщених осіб в частині заходів з працевлаштування, їх результативність та дієвість; обговорюються результати діяльності Рад з питань ВПО; презентуються звіти та дослідження громадських та міжнародних організацій та інше.

Наприкінці 2023 року державою зроблено конкретні кроки щодо стимулювання працездатних внутрішньо переміщених осіб до працевлаштування.

Зокрема, у листопаді 2023 року ухвалено постанову Кабінету Міністрів України, якою змінено акцент програми соціальних виплат. При цьому розмір

виплат не змінився, але з'явилася вимога що непрацюючі внутрішньо переміщені особи працездатного віку: «... повинні сприяти своїй зайнятості шляхом працевлаштування/реєстрації як фізичної особи - підприємця/взяття на облік фізичної особи, яка провадить незалежну професійну діяльність/подання заяви для отримання допомоги на здобуття економічної самостійності/мікрогранту/гранту на створення або на розвиток власного бізнесу/ваучера на навчання або набути статусу безробітного» [29].

У січні 2024 року ухвалено ще одну постанову Кабінету Міністрів України [30], якою передбачено продовження виплат для внутрішньо переміщених осіб, які найбільше потребують фінансової підтримки. Водночас з метою активізації зусиль внутрішньо переміщених осіб до пошуку роботи, механізм виплат поєднаний зі стимулюванням внутрішньо переміщених осіб до працевлаштування.

Урядом України розроблено та впроваджується ряд програм стимулювання роботодавців до працевлаштування внутрішньо переміщених осіб, сприяння створенню та розвитку малого та середнього бізнесу, професійного навчання та підвищення кваліфікації. Крім того, діє багато міжнародних проектів, які надають всебічну грантову підтримку внутрішньо переміщеним особам для розвитку економічної активності.

Базовою установою, яка реалізує державну політику у сфері працевлаштування населення залишається Державна служба зайнятості, оскільки основна діяльність із подолання безробіття в територіальних громадах, здійснюється регіональними службами зайнятості, їх філіями та структурними підрозділами. Отже, основне навантаження в напрямі роботи з внутрішньо переміщеними особами та пошуку оптимального вирішення питання зайнятості переселенців лягає на службу зайнятості.

Навіть у таких, здавалося б, нереальних випадках, але працівники центрів зайнятості Бахмута, Маріуполя, Мелітополя та інших з тимчасово окупованих територій або територій, де ведуться бойові дії, релокувалися в

безпечні регіони і продовжують надавати послуги шукачам роботи та роботодавцям, зокрема засобами телекомунікаційного зв'язку.

Для спрощення процедури реєстрації в службі зайнятості та забезпечення доступу більшої кількості осіб до послуг служби зайнятості, протягом 2022 – 2023 років прийнято ряд змін до законодавства та підзаконних актів з питань зайнятості населення, які сприяли спрощенню процедури та розширенню можливостей щодо реєстрації в службі зайнятості внутрішньо переміщених осіб та осіб, які перебувають на тимчасово окупованих територіях та територіях де ведуться бойові дії, зокрема спрощено процедуру набуття статусу безробітного, зокрема для осіб, які перебувають на тимчасово окупованих територіях, територіях де ведуться бойові дії та для внутрішньо переміщених осіб, шляхом подання документів для реєстрації дистанційно через Дію, зокрема через мобільний додаток «Дія», гул-форми, сайт Державного центру зайнятості [30].

Наразі Державна служба зайнятості пропонує ряд сервісів та послуг, спрямованих на сприяння у працевлаштуванні внутрішньо переміщених осіб на новому місці. Поряд з цим, щоб скористатися деякими послугами, не обов'язково бути зареєстрованим в центрі зайнятості. Зокрема, це такі послуги як підбір роботи, надання профорієнтаційних консультацій, отримання ваучера на навчання [15]. Для роботодавців, які приймають на роботу внутрішньо переміщених осіб також реалізується ряд програм.

Основні програми та послуги служби зайнятості для внутрішньо переміщених осіб:

1. Послуги з підбору та пошуку підходящої роботи.

Особи, які шукають роботу, можуть здійснювати її за сприяння фахівців служби зайнятості, або ж самостійно [15] на Єдиному порталі вакансій <https://jobportal.dcz.gov.ua>, який містить пропозиції роботи по всій Україні, як від державної служби зайнятості, так і провідних сайтів із пошуку роботи. На цьому ж порталі можна ознайомитися з актуальними вакансіями з наданням

житла по всіх регіонах країни, які зібрані в окремому блоці «Вакансії для ВПО (з наданням житла)»

Також, можна оформити підписку на вакансії через чат-боти у Telegram (<https://t.me/worknowdcz>) та Viber (<https://is.gd/ZHNLSp>).

В середньому щоденно на порталі розміщується близько 255 тис. вакансій, з яких понад 600 – з наданням житла.

Починаючи з 24 лютого 2022 року по 31.03.2023 року за сприяння державної служби зайнятості отримали роботу 36,8 тис. внутрішньо переміщених осіб, в тому числі 1,9 тис. осіб працювали на громадських та інших тимчасових роботах.

2. Надання послуг з професійної підготовки та надання ваучерів.

Служба зайнятості організовує професійне навчання безробітних за робітничими професіями, які користуються попитом на ринку праці [15]. Навчання проводиться під конкретне замовлення роботодавця або для організації особою власної справи. Професійне навчання зареєстрованих безробітних здійснюється за кошти Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття. В Державній службі зайнятості є власна система сучасних центрів професійно-технічної освіти (наразі їх 8, один з яких розміщується в м. Полтава), які навчають доросле населення за 95 робітничими професіями та 335 освітніми програмами.

Після успішного завершення навчання видається документ державного зразка про присвоєння відповідної кваліфікації.

Також, громадяни, які мають професійно-технічну, базову передвищу чи вищу освіту та не зареєстровані у службі зайнятості як безробітні, мають право на безоплатне отримання ваучеру на навчання для підвищення власного професійного рівня [12].

З початку повномасштабної війни 6,0 тис. внутрішньо переміщених осіб пройшли професійне навчання під замовлення роботодавців та 4,9 тис. осіб отримали ваучер на навчання для здобуття нової робітничої професії або на підвищення кваліфікації за різними спеціальностями.

3. Допомога у припиненні трудових відносин в односторонньому порядку

Якщо внутрішньо переміщена особа або особа, яка перебуває на територіях, на яких ведуться бойові дії, і в якій не розірвані трудові відносини (крім осіб, які були керівниками підприємств, установ, організацій всіх форм власності, а також осіб, які обіймають виборні посади), має бажання отримати статус зареєстрованого безробітного, то вона має право припинити трудовий договір в односторонньому порядку шляхом подання відповідної заяви на ім'я роботодавця до центру зайнятості [32].

4. Надання грантів для створення або розвитку власної справи [11].

У рамках реалізації урядового проекту «Робота служба зайнятості» супроводжує дві грантові програми, зокрема і для внутрішньо переміщених осіб:

- [Власна справа](#) - розмір фінансової допомоги становить від 50 до 250 тисяч гривень;

- [Грант для ветеранів та членів їх сімей](#) - передбачає надання грантів на суми від 250 тисяч гривень до 1 мільйона гривень.

5. Надання роботодавцям компенсаційних виплат при працевлаштуванні внутрішньо переміщених осіб.

В Державній службі зайнятості є декілька програм стимулювання роботодавців до працевлаштування ВПО:

- [компенсація на оплату праці за працевлаштованих зареєстрованих безробітних із числа внутрішньо переміщених осіб](#) [14];

- [компенсація витрат на оплату праці за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб внаслідок проведення бойових дій під час воєнного стану в Україні](#) [13].

Завдяки виплаченим роботодавцям компенсаціям за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб, нове робоче місце у 2022-2023 роках отримали 28,1 тис. внутрішньо переміщених осіб.

2.2. Аналіз діяльності Полтавської обласної служби зайнятості з трудової та професійної адаптації внутрішньо переміщених осіб

Підтримка внутрішньо переміщених осіб (їх інтеграція у громаду, працевлаштування, соціальний захист, надання правової та психологічної допомоги) є одним із пріоритетів для Полтавської обласної служби зайнятості. Одними із ключових моментів адаптації внутрішньо переміщених осіб в нових умовах проживання є їх працевлаштування та підвищення конкурентоспроможності на регіональному ринку праці.

За даними Департаменту соціального захисту населення Полтавської обласної військової адміністрації, з 24.02.2022 року до регіону прибуло понад 173,9 тис. внутрішньо переміщених осіб. Серед них 92,2 тисяч або кожен другий – є працездатною особою.

Понад 74% переміщених в Полтавську область осіб розміщено в містах області, решта – у сільській місцевості.

Відповідно до пункту 16 частини 1 статті 43, пунктом 1 частини 1 статті 44 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», до повноважень районних та обласних рад належить затвердження програм соціально-економічного та культурного розвитку та цільових програм з інших питань [34].

Відповідно до пункту 2 стаття 24 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», в частині повноважень в галузі зайнятості населення місцева державна адміністрація розробляє та організовує виконання перспективних та поточних територіальних програм зайнятості та заходи щодо соціальної захищеності різних груп населення від безробіття [35].

Враховуючи зазначене законодавство, рішенням пленарного засідання п'ятої сесії восьмого скликання Полтавської обласної ради від 06.07.2021 року №197, затверджено Програму зайнятості населення Полтавської області на 2021-2023 роки, в якій передбачено заходи щодо сприяння зайнятості внутрішньо переміщених осіб, виконавцем яких визначено Полтавський обласний центр зайнятості [36].

Організацію виконання зазначеної Програми покладено на Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської обласної державної (військової) адміністрації та Полтавський обласний центр зайнятості.

18 квітня 2024 року затверджено Програму зайнятості населення Полтавської області на 2024-2027 роки [37]. Враховуючи виключну актуальність питання зайнятості внутрішньо переміщених осіб, заходи зі сприяння у працевлаштуванні та професійному навчанні внутрішньо переміщених осіб виокремленні до окремого розділу даної програми.

Також, рішенням пленарного засідання двадцятої позачергової сесії восьмого скликання Полтавської обласної ради від 23 грудня 2022 року № 518

затверджено Комплексну програму підтримки внутрішньо переміщених осіб на період 2023 – 2024 років [38].

Основним завданням Програми є забезпечення на регіональному рівні комплексного підходу до вирішення основних проблем та потреб внутрішньо переміщених осіб, зокрема в сфері соціально-економічного спрямування та оперативного вжиття заходів щодо подолання негативних наслідків війни.

Метою програми визначено створення умов для відновлення психологічного, духовного і фізичного стану (здоров'я) внутрішньо переміщених осіб; забезпечення організації харчування для внутрішньо переміщених осіб; забезпечення належних умов життєдіяльності, вирішення питання забезпечення тимчасовим або соціальним житлом; забезпечення реалізації дієвих механізмів підтримки та стимулювання зайнятості внутрішньо переміщених осіб; забезпечення права на освіту; підтримка дітей [38].

Проте, в 1 розділі програми передбачено лише 2 напрями діяльності:

1. Запровадження дієвих механізмів підтримки та стимулювання зайнятості внутрішньо переміщених осіб;

2. Забезпечення співпраці та координації спільної роботи з міжнародними та громадськими організаціями з питань підтримки внутрішньо переміщених осіб.

Для реалізації першого напрямку передбачено 2 заходи для підтримки релокованого бізнесу: відшкодування витрат за оренду приміщення та оплату комунальних послуг протягом 2 років; відшкодування частини витрат за придбання обладнання.

На реалізацію даних заходів передбачено виділення з обласного бюджету 10 млн грн. (по 5 млн грн. на 2023 та 2024 роки).

У 2023 році відшкодовано вартість орендної плати та комунальних послуг 9 суб'єктам господарювання на загальну суму 658,5 тис. грн.

Також, у 2023 році відшкодовано частину вартості закупленого обладнання, необхідного для здійснення підприємницької діяльності, 11 суб'єктам господарювання на загальну суму 1,503 млн грн.

Протягом 1 кварталу 2024 році відшкодування на зазначені цілі не проводилися.

Вважаю, що передбачені у Комплексній програмі напрями діяльності та заходи є недостатніми і частково охоплюють лише одну категорію внутрішньо переміщених осіб – підприємців. Заходи для тих, які планують працювати по найму або для стимулювання бізнесу до працевлаштування внутрішньо переміщених осіб відсутні.

Місцеві програми, здебільшого, містять заходи спрямовані на вирішення соціально-побутових питань внутрішньо переміщених осіб, соціального житла, медичного забезпечення, освіти, при цьому заходи із працевлаштування практично відсутні.

Так, в Полтавській громаді діє Цільова комплексна програма надання підтримки внутрішньо переміщеним та/або евакуйованим особам [39], в якій заходи щодо сприяння працевлаштуванню внутрішньо переміщених осіб відсутні.

В Програмі економічного і соціального розвитку Полтавської міської територіальної громади на 2023 рік [40], одним із пріоритетних завдань є - вирішення питань соціальної, трудової та професійної адаптації внутрішньо переміщених осіб. Проте, єдиним заходом по виконанню даного пріоритету визначено - працевлаштування безробітних громадян, які звертаються в пошуках роботи до Полтавської міськрайонної філії Полтавського ОЦЗ, зокрема, внутрішньо переміщених осіб.

Аналогічно в Програмі економічного і соціального розвитку Кременчуцької міської територіальної громади на 2024 рік [41], в якій завдання та заходи сприяння зайнятості, в тому числі внутрішньо переміщених осіб містять більш декларативний характер, ніж практичний.

Отже, можна зробити висновок, що здебільшого в місцевих програмах відсутній комплексний підхід до інтеграції, вони не містять окремого розділу інтеграції внутрішньо переміщених осіб в місцеві громади із конкретними заходами, які б були спрямовані на включення в процес місцевого економічного розвитку внутрішньо переміщених осіб, сприяли б у працевлаштуванні та професійному навчанні, реалізації підприємницьких ініціатив ВПО.

Полтавщина досить активно долучилась до процесів формування дорадчих органів з питань ВПО, що є абсолютно природнім, враховуючи значну кількість переселенців, які прийняла область з початку повномасштабного вторгнення.

З метою реалізації регіональної політики у сфері забезпечення й захисту прав та інтересів внутрішньо переміщених осіб, посилення інтеграційних процесів внутрішньо переміщених осіб в приймаючі громади, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 04.08.2023 №812 [42], при Полтавській ОВА утворено Раду з питань ВПО [43]. Із 21 члена ради, 10 – мають статус ВПО та є делегатами рад ВПО районного та місцевого рівнів.

Відповідні ради утворені у кожному районі області при райвійськадміністраціях (4 ради) та при 31 територіальній громаді.

Також, для підтримки та координації надання допомоги населенню, постраждалому внаслідок збройного конфлікту, зокрема внутрішньо переміщеним особам, забезпечення ефективної взаємодії між органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, організаціями та установами, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 09.05.2023 №470 [25], 09.06.2023 року створено Координаційний центр підтримки цивільного населення при Полтавській обласній військовій адміністрації [40], при якому створено робочу групу з питань внутрішньо переміщених осіб та забезпечення їх житлових питань. До складу Координаційного центру та створеної робочої групи входить директор Полтавського обласного центру зайнятості.

Відповідні Координаційні центри утворені у кожному районі області при 4-х районних військових адміністраціях та 29 територіальних громадах.

Отже, в кожному районі та територіальній громаді створені та діють консультативно-дорадчі органи з питань підтримки різних формацій, до роботи яких залучаються представники територіальних центрів зайнятості.

Слід зазначити, що майже половина членів консультативно-дорадчих органів мають статус ВПО, які проживають на території відповідної громади та беруть активну участь у її житті.

На засіданнях консультативно-дорадчих органів розглядаються питання стану справ в області щодо підтримки ВПО та наявних проблем та потреб, функціонування місць тимчасового проживання, сприяння у працевлаштуванні, підтримки релокованого бізнесу та зайнятості внутрішньо переміщених осіб, тощо.

Так, 18 квітня 2024 року на черговому засіданні Координаційного центру підтримки цивільного населення при ОВА щодо працевлаштування ВПО, до участі в якому були запрошені керівники управлінь соціального захисту населення райвійськадміністрацій та територіальних громад, представники рад з підтримки ВПО в Полтавській області, громадські та благодійні організації, які залучені до вирішення питання працевлаштування внутрішньо

переміщених осіб, мною було поінформовано учасників про діючі інструменти та програми підтримки працевлаштування, професійного навчання внутрішньо переміщених осіб в Полтавській області.

Також, на засіданні було обговорено питання координації та консолідації зусиль між центрами зайнятості, управліннями соціального захисту, радами з питань підтримки ВПО та іншими сторонами щодо ефективної взаємодії при працевлаштуванні внутрішньо переміщених осіб, відпрацьовано механізм взаємодії стейкхолдерів щодо сприяння працевлаштуванню внутрішньо переміщених осіб, визначено Раду з питань підтримки ВПО Полтавської області майданчиком для взаємодії та підтримки інтеграційних процесів внутрішньо переміщених осіб.

За результатами засідання визначено важливість:

- комплексного поєднання (систематизації) наявних інструментів підтримки, які передбачені державними програмами, обласними та місцевими програмами, грантовими програмами, а також які реалізуються громадськими та благодійними організаціями, міжнародними партнерами. Адаже до цього часу не існує єдиної інформаційної платформи, на якій внутрішньо переміщені особи можуть ознайомитися з усіма наявними в області програми підтримки внутрішньо переміщених осіб;

- посилення інформаційної складової шляхом систематичного оновлення даних розділу «Допомога ВПО» розділу «Працевлаштування» на порталі Полтавської обласної військової адміністрації, створення відповідних розділів на сайтах територіальних громад з актуальними даними, розробка універсальних буклетів, флаєрів, дорожніх карт для ВПО;

- систематичного проведення інформаційних заходів для населення: ярмарок вакансій, презентацій програм сприяння зайнятості внутрішньо переміщених осіб, особливо в сільській місцевості;

- посилення взаємодії з роботодавцями та їх об'єднаннями з метою донесення важливості працевлаштування внутрішньо переміщених осіб,

інформування про діючі компенсаційні програми та стимулюючі механізми при працевлаштуванні переселенців.

Враховуючи той факт, що до центрів зайнятості звертається незначна частка переміщених осіб, важливим питанням є підвищення можливостей обласної служби зайнятості задовольняти потреби всіх внутрішньо переміщених осіб, котрі шукають роботу, та заохочувати роботодавців до співпраці із службою зайнятості і прийняття на роботу кандидатів із числа внутрішньо переміщених осіб. А також активно комунікувати з громадськими організаціями та благодійними фондами, які допомагають внутрішньо переміщеним особам з метою оперативного з'ясування актуальних потреб внутрішньо переміщених осіб.

Полтавська обласна служба зайнятості активно співпрацює з громадськими організаціями, які опікуються ВПО («ВПО України», «Спільна справа Полтавщини», «Команда небайдужих», Центр підтримки ВПО Волноваського району Донецької області «Пліч-о-пліч», Центр адаптації ВПО «Зміст» тощо), як в частині проведення спільних інформаційно-консультаційних заходів, спрямованих на інформування ВПО про наявні програми зайнятості, так і в частині безпосереднього сприяння зайнятості (надання інформації про вакансії, розміщення вакансій на інформаційних платформах громадських організацій, в їх чатах і групах, проведення ярмарок вакансій, тощо).

В ході проведення спільних заходів запрошеним внутрішньо переміщеним особам надається інформація про актуальні вакансії, можливість участі в суспільно корисних та громадських роботах, умови участі в активних програмах зайнятості.

Наприклад, Полтавським обласним центром зайнятості спільно з ГО «Спільна справа Полтавщини» у липні 2023 року проведено інформаційні зустрічі із запрошеними внутрішньо переміщеними особами щодо можливості безоплатного навчання на підставі ваучера на освіту (присутні 19

ВПО) та отримання мікрогрантів на започаткування чи розвиток власної справи (присутні 17 ВПО).

Слід зазначити, що інформація про умови участі в активних програмах зайнятості також розповсюджується за сприяння ГО Гуманітарна місія «Проліска» та ГО «ВПО України», з якими в напрямку надання послуг зі сприяння зайнятості внутрішньо переміщеним особам тісно співпрацюють фахівці обласної служби зайнятості. Зокрема протягом травня-серпня 2023 року прийнято участь в роботі громадських організацій щодо інформування ВПО про комплекс послуг державної служби зайнятості, діючі активні програми сприяння зайнятості, наявні пропозиції роботи, комплекс електронних послуг і можливостей інформаційної підтримки в Telegram і Viber.

Представником Полтавського обласного центру зайнятості разом з ГО «Спільна справа Полтавщини» 5 та 18 липня 2023 року проведено інформаційні зустрічі із запрошеними внутрішньо переміщеними особами за тематикою «Можливості безоплатного навчання на підставі ваучера на освіту» та «Надання мікрогрантів на започаткування чи розвиток власної справи».

В Центрі підтримки ВПО Волноваського району Донецької області «Пліч-о-пліч» м. Полтава 3 серпня 2023 року відбулась зустріч з представниками Полтавського обласного центру зайнятості. В ході заходу внутрішньо переміщені особи були ознайомлені з вакансіями на ринку праці, умовами отримання допомоги держави на започаткування та розвиток власної справи, проходження навчання за сприяння служби зайнятості.

В Центрі адаптації ВПО «Зміст» 16 серпня 2023 року відбулась зустріч з внутрішньо переміщеними особами представника обласного центру зайнятості, в ході якої присутні ознайомлені з можливістю отримання ваучера на навчання та умовами отримання грантів/мікрогрантів для започаткування чи розвитку власного бізнесу.

Також:

- ГО «Воля, перемога, об'єднання України» була включена в перелік замовників суспільно корисних робіт, і в даній громадській організації працювало 12 ВПО на суспільно корисних роботах;

- в Полтавській обласній організації Товариства Червоного Хреста України та Благодійній організації «СВІТЛО НАДІЇ» працювало на громадських роботах 10 ВПО;

- ГО «Інноваційні соціальні рішення» в кінці 2023 року відкрили Центри працевлаштування жінок, зокрема з числа ВПО в 5 містах області (Лубни, Миргород, Глобине, Пирятин, Гадяч). У спільній взаємодії на даний час:

- пройшли курси пекаря-кондитера, крою і шиття, перукаря, масажиста початківця, майстра манікюру, бровіста та отримали сертифікати і стартові набори для початку власної справи 125 жінок, з них 54 жінки - з числа ВПО;

- з 25.03.2024 року стартував навчальний курс «Фахівчиня з комп'ютерної діагностики авто» для 17 жінок;

- з 8.04.2024 року розпочалося навчання за професію маляр-штукатур.

- в ГО «Команда небайдужих», наразі працює 6 ВПО на суспільно корисних роботах;

- з ГО «Інша жінка» працюємо як в напрямку навчання жінок з числа ВПО, так і залучення їх до тимчасової зайнятості на суспільно корисні роботи;

- з ГО «Спільна справа Полтавщини» проводимо спільні консультації внутрішньо переміщених осіб щодо навчання на підставі ваучера на освіту та отримання мікрогрантів на започаткування чи розвиток власної справи;

- ГО «Міжнародний інститут розвитку громад» - щотижня фахівці Полтавської філії проводять семінари з техніки пошуку роботи.

На даний час обласною службою зайнятості підписано меморандуми з наступними неурядовими організаціями:

- ГО «ЗМІСТ ПОЛТАВА»;

- БО «Світло Надії»;
- ГО «Інноваційні соціальні рішення»;
- ГО «Міжнародний інститут розвитку громад»;
- ГО «Громадські ініціативи «Альянс»;
- JERU.

Також, в рамках реалізації проекту «Швидкі навички до працевлаштування в рамках програми GIZ Skills4Recovery», між Полтавським центром професійно-технічної освіти державної служби зайнятості та Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ) і Німецьким Товариством SEQUA «Швидкий шлях до працевлаштування» укладено відповідну Угоду.

Згідно даної Угоди на базі Полтавського центру професійно-технічної освіти державної служби зайнятості проводиться навчання безробітних, внутрішньо переміщених осіб та жінок за професією «Швачка», а також на короткотермінових курсах з отримання часткових кваліфікацій «Монтажник сонячних панелей» та «Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування».

Полтавська обласна служба зайнятості бере активну участь у різних міжнародних проектах, які спрямовані на підвищення спроможності внутрішньо переміщених осіб, зокрема - це проект «Програма економічної стійкості України», який реалізується JERU, «Рішення в сфері безпеки людини в Україні», яка реалізується Міжнародною організацією з міграції, Жіночий фонд миру та гуманітарної допомоги ООН, Допомога в реабілітації і налагодженні повноцінного життя для ВПО в Україні за підтримки «Shanti Volunteer Association», «Крила», який впроваджується організацією Пакт Інк.

Для прикладу, в квітні 2023 року на території Миргородської громади стартував проект «Час діяти» за фінансування Жіночого фонду миру та гуманітарної допомоги ООН. Усі учасниці, які долучилися до проекту – внутрішньо переміщені особи з різних міст України, зокрема Донеччини та Харківщини.

До проведення інформаційних та практичних заходів доучилися фахівці Миргородської філії Полтавського обласного центру зайнятості, які поінформували учасниць семінару про можливість отримання мікрогранту на розвиток існуючого або відкриття власного бізнесу та отримання ваучера на навчання.

Одна з учасниць проекту – внутрішньо переміщена особа пані Маргарита, 1994 року народження, яка переїхала з Харкова в квітні 2022 року, зацікавилась навчанням за ваучером і згодом скористалась цією **МОЖЛИВІСТЮ**.

Маргарита має повну вищу освіту за спеціальністю «Психологія». Отримала ваучер для підготовки за спеціальністю «017, Фізична культура і спорт» і наразі проходить навчання.

Одночасно у вересні 2023 року вона зареєструвалася як фізична особа-підприємець за напрямком «Освіта у сфері культури», і вже почала проводити заняття з групами дітей різних вікових категорій з розвитку фізичного здоров'я.

Також, в рамках реалізації проекту «Допомога в реабілітації і налагодженні повноцінного життя для ВПО в Україні» за підтримки «Shanti Volunteer Association» та фінансування уряду Японії проведено навчання 15 внутрішньо переміщених осіб з кондитерської майстерності. Слухачі курсу отримали сертифікати та свідоцтва про присвоєння робітничої кваліфікації – кондитер третього розряду.

В рамках проекту «Програма економічної стійкості України», який реалізується JERU (Спільне реагування на надзвичайні ситуації в Україні міжнародних неурядових організацій Welthungerhilfe та Concern Worldwide) у колаборації з Полтавським обласним центром зайнятості за підтримки Швейцарії через Швейцарську агенцію розвитку та співробітництва, 11 березня 2024 року у м. Полтава проведено ярмарок вакансій «Ваша нова робота».

У даному заході взяли участь понад 100 шукачів роботи, з них 47 осіб з числа внутрішньо переміщених осіб, які під час заходу мали можливість ознайомитися з актуальними пропозиціями роботи від роботодавців міста, пройти співбесіду з представниками кадрових служб тощо.

У м. Кременчук та м. Полтава, 10 та 11 квітня 2024 року відповідно, за ініціативи Міжнародної Організації з Міграції, за фінансування народу Японії та сприяння Полтавського обласного центру зайнятості, проведено ярмарок вакансій етичного бізнесу, до участі в якому запрошувалися внутрішньо переміщені особи.

Метою даного заходу було підвищення обізнаності про актуальні можливості працевлаштування, надати платформу для презентації місцевих компаній та запропонувати шукачам роботи цікаві та вигідні робочі пропозиції. Під час заходу були обговорені переваги та найкращі практики різноманітності та інклюзії на робочому місці, а також важливість соціально-орієнтованої діяльності. Представники місцевих компаній презентували доступні можливості для працевлаштування, а шукачі роботи отримали можливість поставити питання, які їх цікавлять.

В зазначеному заході взяли участь понад 250 шукачів роботи, серед яких 57 осіб з числа внутрішньо переміщених.

Окрім цього, Полтавським обласним центром зайнятості та його структурними підрозділами:

1. Проводяться зустрічі безпосередньо в територіальних громадах із головами територіальних громад та старостатів, громадськими організаціями, внутрішньо переміщеними особами, в ході яких надається інформація про послуги служби зайнятості, наявні актуальні вакансії та діючі активні програми сприяння зайнятості.

Наприклад, з початку повномасштабного вторгнення в Новосанжарському санаторію-профілакторію «Антей» проживало близько 300 переселенців. Фахівцями Новосанжарського управління Полтавського обласного центру зайнятості регулярно проводиться роз'яснювальна робота з

мешканцями санаторію про умови реєстрації в службі зайнятості, наявні актуальні вакансії, можливості професійного навчання. Як результат, з числа проживаючих в санаторії:

- 17 осіб - залучено до суспільно корисних робіт по забезпеченню життєдіяльності громадян, що постраждали внаслідок бойових дій;

- 25 осіб - працевлаштовано безпосередньо в санаторій з компенсацією витрат на оплату праці на посади кухарів, прибиральників службових приміщень, робітників, двірників, робітників з комплексного обслуговування та ремонту будинків.

2. Проводяться виїзні заходи в місця компактного проживання внутрішньо переміщених осіб.

Наприклад, Полтавською філією Полтавського обласного центру зайнятості здійснюються систематичні виїзні заходи в модульному містечку на території Полтавської обласної клінічної психіатричної лікарні ім. О.Ф. Мальцева, де проживають внутрішньо переміщені особи, в ході яких внутрішньо переміщені особи ознайомлюються з актуальними кадровими потребами роботодавців регіону та можливостями служби зайнятості.

В Шишацькій територіальній громаді, під час проведення заходу в місці компактного поселення, дві переселенки - пані Аліна та Оксана з Харківської області, зацікавилися запропонованими програмами зайнятості, а саме можливістю отримання ваучеру на навчання та безкоштовного підвищення кваліфікації з подальшим гарантованим працевлаштуванням.

Як результат:

- пані Аліна отримала ваучер на здобуття другої вищої освіти за спеціальністю «Психологія» (наявна кваліфікація «Фахівець з корпоративного управління» обмежувала можливість працевлаштування) та навчається у Відкритому міжнародному університеті розвитку людини «Україна»;

- пані Оксана за сприяння служби зайнятості підвищила кваліфікацію в Полтавському центрі професійно-технічної освіти Державної служби зайнятості та працевлаштована фахівцем в ТОВ АФ ім. Довженка.

3. Забезпечується постійна співпраця з ринкоутворюючими роботодавцями щодо широкого інформування про діючі компенсаторні механізми працевлаштування внутрішньо переміщених осіб.

Завдяки компенсаційним виплатам, які були надані роботодавцям за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб, за сприяння Полтавської обласної служби зайнятості починаючи з березня 2022 року нове робоче місце отримали 2,5 тис. внутрішньо переміщених осіб (Полтавська область в п'ятірці лідерів серед регіонів).

Наприклад, ПРАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат». Товариство є соціально-відповідальним підприємством. Незважаючи на проблеми, які виникли з початком війни, активно приймає на роботу працівників, в тому числі вимушено переміщених осіб.

Протягом 2022-2023 року ПРАТ «Полтавський ГЗК» отримав від служби зайнятості компенсацію витрат на оплату праці за працевлаштування 88 внутрішньо переміщених осіб внаслідок проведення бойових дій під час воєнного стану в Україні на загальну суму 1 119, 1 тис. грн.

Найчастіше підприємство приймало внутрішньо переміщених осіб за професіями: стрілець, слюсар-ремонтник, слюсар-електрик з ремонту електроустаткування, водій автотранспортних засобів, слюсар з ремонту рухомого складу, монтер колії, електрогазозварник, формувальник машинного формування, машиніст крану, кухар, сестра медична, лікар та інші.

За необхідності, товариство надає житло (гуртожиток, турбази), забезпечує доставку до роботи/ з роботи, медичне обслуговування, можливість проходження навчання на робочому місці.

Також, серед лідерів працевлаштування внутрішньо переміщених осіб з компенсаційними виплатами є ТОВ «Вигідна покупка» - 180 осіб,

АТ «Полтаваобленерго» - 63 особи, ТОВ «Ферострой» - 44 особи, ПП «ВТК «Лукас» - 45 осіб.

Отже, можна констатувати, що урядова програма стала дієвим механізмом повернення на ринок праці внутрішньо переміщених осіб та пришвидшення їх адаптації на новому місці проживання.

4. Здійснюється супровід внутрішньо переміщених осіб в період працевлаштування.

Яскравим прикладом супроводу є переселенка Анастасія І. з міста Костянтинівка Донецької області, яка була вимушена покинути свою домівку та проживала в місці компактного проживання в с. Лютенські Будища Зіньківської територіальної громади. В ході проведення виїзних заходів особа висловила потребу у працевлаштуванні. Зіньківським відділом Полтавської філії Полтавського обласного центру зайнятості було залучено особу до суспільно корисних робіт за місцем проживання особи (працювала з квітня по червень 2023 року включно). Після переїзду у липні 2023 року до міста Зіньків, з серпня 2023 року за направленням служби зайнятості працевлаштована на громадські роботи в Зіньківську територіальну громаду. З 01.09.2023 року працевлаштована на постійну роботу помічником вихователя в Зіньківській опорній ліцей №1.

Оперативно прийняті зміни до законодавства та підзаконних актів з питань зайнятості населення, якими зокрема було спрощено процедуру набуття статусу безробітного та передбачено можливість припинення трудового договору в односторонньому порядку шляхом подання заяви до центру зайнятості, сприяли доступності надаваних послуг для внутрішньо переміщених осіб.

Починаючи з 24.02.2022 року послугами обласної служби зайнятості скористалося 9,6 тис. внутрішньо переміщених осіб, з них 7,7 тис. осіб мали статус безробітного.

Кожна третя безробітна внутрішньо переміщена особа скористалася можливістю подання документів для реєстрації дистанційно через Дію,

зокрема через мобільний додаток «Дія». Також, понад 800 внутрішньо переміщеним особам припинено трудові відносини в односторонньому порядку.

За сприяння обласної служби зайнятості з 24.02.2022 року 2039 внутрішньо переміщених осіб працевлаштовані на вільні робочі місця за направленням державної служби зайнятості.

Серед багатьох прикладів вдалого працевлаштування є внутрішньо переміщена особа з Покровського району Донецької області Троцай Оксана, яка з рідними була вимушена покинути свою домівку. В селі Селещина Машівської громади вона мешкає з квітня 2022 року. До служби зайнятості за допомогою у пошуку постійної роботи Оксана звернулася у кінці вересня 2022 року. До цього особі вдавалось знаходити тільки тимчасовий підробіток.

Під час перебування у службі зайнятості Оксані було запропоновано постійну роботу черговим по переїзду Регіональної філії "Південна залізниця АТ "Українська залізниця", на яку особа працевлаштувалася після успішного проходження співбесіди з роботодавцем.

Слід зазначити, що у зв'язку із внесенням змін до порядку виплат внутрішньо переміщеним особам, в 2024 році кількість звернень внутрішньо переміщених осіб до служби зайнятості зросла більш ніж в три рази.

Поряд з цим, звертає на себе увагу той факт, що серед тих внутрішньо переміщених осіб, які звернулися до обласної служби зайнятості в поточному році, 54% – були звільнені з останнього місця роботи до 2022 року (ще до початку війни), з них майже кожен четвертий, не працювали більше 10 років або ж трудовий досвід взагалі відсутній.

Саме тому особливий акцент служби зайнятості був спрямований на першочергове залучення осіб, які мають значну перерву в трудовій діяльності до тимчасової зайнятості (суспільно корисні роботи та громадські роботи) або ж на отримання ваучеру.

Особливим попитом зазначені роботи користуються і серед внутрішньо переміщених осіб, які остаточно не визначилися, чи залишатися в

приймаючій громаді, або які планують найближчим часом повернутися додому чи переїхати в іншу місцевість.

Суспільно корисні роботи в Полтавській області організовано відповідно до розпорядження голови Полтавської обласної військової адміністрації [33]. Відповідні рішення про організацію суспільно корисних робіт прийняті в 57 територіальних громадах області.

Основні види суспільно корисних робіт, які організовані в області: плетіння захисних сіток, чергування в «Пунктах незламності», пакування гуманітарної допомоги на підтримку ЗСУ, облаштування укриттів та пунктів надання медичної допомоги в підвальних приміщеннях установ соціальної інфраструктури, ліквідація стихійних сміттєзвалищ та облаштування полігонів твердих побутових відходів, підготовка приміщень для проживання вимушено переміщених осіб, підсобні роботи на ремонті приміщень для потреб ЗСУ, упорядкування, відновлення та благоустрій прибережних смуг, природних джерел та водоймищ, русел річок, укріплення дамб, мостових споруд, допомога населенню, насамперед особам з інвалідністю, дітям, ромадянам похилого віку, ВПО та членам сімей учасників бойових дій, заготівля дров для опалювального сезону, виготовлення консервів для ЗСУ та ВПО, підтримка громадського порядку, будівництво захисних споруд.

В рамках проекту «Армія відновлення», який спрямований на відбудову країни під час воєнного стану, до суспільно корисних робіт обласною службою зайнятості залучено 503 внутрішньо переміщених особи.

З початку запровадження проекту «Армія відновлення» Полтавська область є в п'ятірці лідерів по Україні по залученню безробітних осіб до виконання таких робіт.

До громадських робіт залучено 233 внутрішньо переміщених особи, які працювали в Управліннях соціального захисту населення виконавчих комітетів в м. Полтави, Полтавській обласній організації Товариства Червоного Хреста України, КП "Декоративні культури", Громадській спілці "Координаційна рада громадських організацій учасників АТО", Благодійній

організації «СВІТЛО НАДІЇ», Полтавському міському парку культури і відпочинку "ПЕРЕМОГА», Полтавському міському управлінні земельних ресурсів та земельного кадастру, тощо.

З метою підвищення конкурентоспроможності внутрішньо переміщених осіб:

- 215 осіб проходили професійне навчання під замовлення роботодавців регіону;

- 287 осіб отримали ваучер на навчання в тому числі за напрямками навчання – психологія, агрономія, соціальна робота, медсестринство, дошкільна освіта, маркетинг, комп'ютерні науки, харчові технології, за професіями - кухар, тракторист, продавець, швачка, кондитер, електрогазозварник, кравець, столяр будівельний тощо (87 – за робітничими професіями і 200 за спеціальностями). Полтавська область є в п'ятірці лідерів по наданню ваучерів.

Полтавською обласною службою зайнятості реалізується в області урядова програма «Робота».

Даною постановою передбачено надання діючим або майбутнім підприємцям безповоротної фінансової допомоги на створення або розвиток власного бізнесу.

Починаючи з 2022 року 75 громадян з числа внутрішньо переміщених осіб отримали мікрогрант на створення або розвиток власного бізнесу.

Внутрішньо переміщені особи на Полтавщині започатковують та розвивають власний бізнес в різних сферах діяльності: технічне обслуговування та ремонт автомобілів, виробництво кераміки, одягу, хлібобулочних виробів, громадське харчування, оптова та роздрібна торгівля, надання послуг з будівництва та ремонту будівель, бухгалтерських та медичних послуг, тощо.

Успішна реалізація поданих бізнес-ідей сприятиме створенню внутрішньо переміщеними особами не менше 150 нових робочих місць, зокрема для працевлаштування внутрішньо переміщених осіб.

Наприклад, Молодих Ганна Валеріївна - засновниця бренду жіночого одягу plus size "Файна Леді". Жінка народилася в Лисичанську. Свій бізнес заснувала в Рубіжному Луганської області. Незадовго до початку повномасштабного вторгнення планувала розширити бізнес - перейти з місцевого рівня на пошиття і продаж одягу по всій Україні через онлайн-магазин.

З початком війни підприємство було повністю зруйновано і навесні 2022 року підприємниця виїхала з чоловіком на Полтавщину у м. Кременчук.

Дізнавшись про програму «Робота», без вагань подала документи на розгляд комісії і у липні 2022 року вже отримала мікрогрант у розмірі 250 тис. грн.

Отримані кошти Ганна використала на закупівлю сучасного швейного обладнання, маркетингові послуги та розробку сайту.

Наразі вона надала роботу 3 найманим працівникам, в тому числі 1 вимушена переміщена особа. Продукція користується попитом, успішно працює інтернет-магазин.

Сім'я Гузєєвих - Павло та Вікторія - успішно займалися підприємницькою діяльністю в Северодонецьку. Після повномасштабного вторгнення втратили свій бізнес та переїхали на Полтавщину. Подружжя успішно захистили бізнес-плани та отримали мікрогрант в розмірі по 250,0 тис. грн, створили робочі місця і вже більше року проводять успішну діяльність на території Полтавської громади.

Окрім того, в межах Комплексної програми підтримки внутрішньо переміщених осіб на період 2023-2024 років [38], отримали підтримку на розвиток власного бізнесу з обласного бюджету шляхом відшкодування частини витрат за оренду приміщення, оплату комунальних послуг та придбане обладнання.

Станом на 19.04.2024 року на обліку в Полтавській обласній службі зайнятості перебуває 1743 внутрішньо переміщених особи у статусі безробітного, переважна більшість з яких - це жінки (85,0%).

РОЗДІЛ 3

ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ: ОЦІНКА ПОТРЕБ ВНУТРІШНЬО
ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ У ПРАЦЕВЛАШТУВАННІ ТА ПРОФЕСІЙНОМУ
НАВЧАННІ

3.1. Програма дослідження

Актуальність проблеми. Наразі вкрай важливим є отримання інформації від кожного переселенця про його потреби та фаховість. Більшість міжнародних донорів говорять про те, що надання «emergency» допомоги завершується. Тобто вже немає потреби у невідкладній допомозі. Тому сьогодні питання інтеграції переселенців в життя громади є надзвичайно важливим. І найбільш актуальним є збір інформації, створення єдиної інформаційної бази про переселенців: хто ці люди, які в них професії, чим займалися до війни, чи потрібна їм перекваліфікація, тощо. При цьому ключовими питаннями залишаються – працевлаштування переселенців і підтримка бізнесу, тобто дати можливість людям максимально себе реалізувати.

Наведені вище основні проблеми, які перешкоджають оперативному збору даних щодо потреб внутрішньо переміщених осіб, зокрема у працевлаштуванні та професійному навчання або сприянні розвитку чи створенню бізнесу, необхідність виявлення внутрішньо переміщених осіб, які потребують сприяння у працевлаштуванні стали основним фактором у проведенні анкетування внутрішньо переміщених осіб безпосередньо в територіальних громадах та в місцях компактного поселення.

У ході написання роботи було проведено емпіричні дослідження (анкетування, зустрічі, опитування, включене спостереження, порівняння, моніторинг) щодо оперативного з'ясування навичок, освітньо-кваліфікаційного рівня, потреб у сприянні зайнятості та причин, які

перешкоджають працевлаштуванню внутрішньо переміщених осіб, які мешкають в місцях компактного проживання або в територіальних громадах.

Об'єкт дослідження - працездатні внутрішньо переміщені особи, які мешкають в місцях тимчасового поселення та в територіальних громадах.

Предмет дослідження – рівень поінформованості внутрішньо переміщених осіб про послуги державної служби зайнятості, виявлення вимог до підходящої роботи та мотивації до працевлаштування.

Мета дослідження полягає у з'ясуванні реальної потреби внутрішньо переміщених осіб у працевлаштуванні, професійному навчанні/підвищенні кваліфікації, відновленні/започаткуванні бізнесу.

Завдання дослідження:

1. З'ясувати статус зайнятості внутрішньо переміщених осіб на момент опитування, навички, освітньо-кваліфікаційний рівень.
2. Виявити, яких послуг потребують внутрішньо переміщені особи.
3. Визначити основні причини, що перешкоджають працевлаштуванню.
4. З'ясувати наміри внутрішньо переміщених осіб щодо подальшого перебування на території приймаючої громади.
5. Визначити мотивацію до працевлаштування.

Гіпотеза дослідження базується на науковому припущенні, що всебічне вивчення проблем працевлаштування внутрішньо переміщених осіб сприятиме розробці та впровадженню ефективних політик, спрямованих на допомогу даній категорії людей.

Вибірка дослідження. Опитування проводилося в місцях компактного поселення, де на момент проведення опитування мешкало 3434 внутрішньо переміщених особи.

Попередньо з відповідальними особами за поселення в зазначені заклади було узгоджено час і дату проведення зустрічі з внутрішньо переміщеними особами та досягнуто домовленості щодо забезпечення ними максимального інформування та залучення до заходу внутрішньо переміщених осіб.

Також проведено комунікацію з головами територіальних громад та

старостатів, узгоджено формат та місце зустрічі з внутрішньо переміщеними особами, які мешкають на території громади.

До проведення опитування та зустрічей в громадах були залучені фахівці філії Полтавського обласного центру зайнятості, які провели анкетування кожної працездатної внутрішньо переміщеної особи, яка дала згоду на таке опитування згідно розробленої анкети, в якій сформульовано запитання та відповіді відповідно до визначених завдань оцінювання.

В Анкеті були зазначені питання, які стосуються основних сфер діяльності внутрішньо переміщених осіб, їх попереднього професійного досвіду, наявної освіти та потреб у працевлаштуванні, професійному навчанні (розроблена анкета наведена у додатку № 1).

Також, вивчено вмотивованість внутрішньо переміщених осіб до працевлаштування шляхом опитування безробітних внутрішньо переміщених осіб з числа тих, які звернулися за послугами до Полтавської обласної служби зайнятості згідно анкети.

Анкета містила питання щодо наявних умінь та навичок, готовності особи до професійного навчання, зміни місця проживання для працевлаштування, пошуку альтернативних варіантів роботи та факторів, які перешкоджають працевлаштуванню (розроблена анкета наведена у додатку № 2).

Після проведеного опитування здійснено опрацювання кожної анкети та перенесення відповідей респондентів у розроблену електронну форму MS Excel, яка дозволила швидко опрацювати отримані дані.

Методи дослідження – анкетування, опитування.

Інструмент дослідження – форма Анкети (додаток А та додаток Б).

3.2. Результати дослідження потреб внутрішньо переміщених осіб в місцях компактного проживання та місцевих громадах

Анкетування проведено в 41 місцю компактного проживання та в 39 сільських територіальних громадах.

Слід зазначити, що аналогічне опитування в міських територіальних громадах провести не має змоги у зв'язку із відсутністю в містах акумулюючого органу, який має достовірну і повну інформацію щодо чисельності осіб, які продовжують перебувати на території громади і практично неможливістю зібрати цих осіб.

В ході зазначених заходів внутрішньо переміщених осіб було поінформовано про послуги державної служби зайнятості, можливості працевлаштування та організації власної справи, джерела пошуку роботи та актуальні вакансії, а також проведено анонімне анкетування працездатних внутрішньо переміщених осіб з метою з'ясування їх навичок, освітньо-кваліфікаційного рівня, потреб у сприянні зайнятості та причин, які перешкоджають їх працевлаштуванню.

За результатами проведених заходів встановлено, що в 41 місці компактного поселення та в 39 місцевих територіальних громадах на дату проведення заходів зареєстровано 54,2 тис. переселенця, з яких 17,3 тис. осіб або 32,1% є працездатними. Проте, із 39 територіальних громад, 24 - не мають актуальних даних щодо кількості внутрішньо переміщених осіб, які фактично перебувають на території громади.

Взяли участь в анкетуванні 1688 працездатних внутрішньо переміщених осіб або 9,6% від їх чисельності. Основними причинами не проведення анкетування інших осіб є відсутність внутрішньо переміщених осіб в місцях компактного проживання та громадах (працюють, знаходяться на стаціонарному лікуванні, тимчасово виїхали тощо) або відмова даних осіб від анкетування та будь-якого спілкування.

Також, мав місце низький відсоток бажаючих чоловіків взяти участь в опитуванні (78,5% респондентів - це жінки).

Серед опитаних найбільша частка осіб у віці 40-49 років, а саме 31,8% (531 особа), найменша – у віці 18-29 років – 10,6% або 176 осіб.

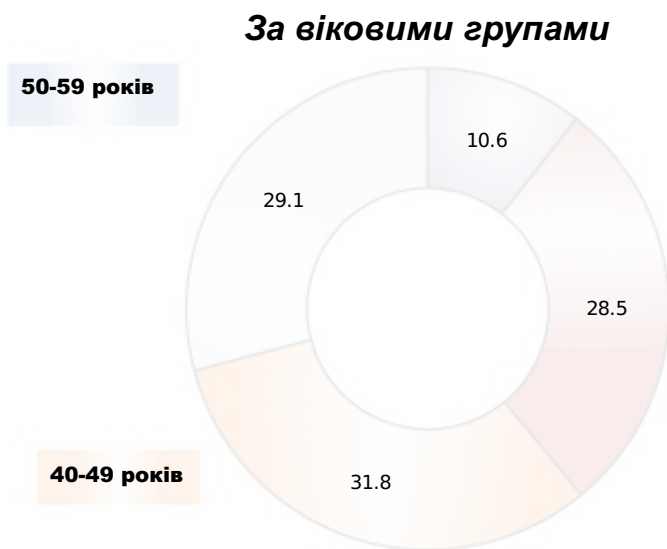

Рис. 3.1. Розподіл внутрішньо переміщених осіб за віковими групами

За освітою - 41,6% мають професійно-технічну освіту, 25,2% - вищу освіту. Поряд з цим, слід відмітити, що 24,5% респондентів зазначили про відсутність освіти.

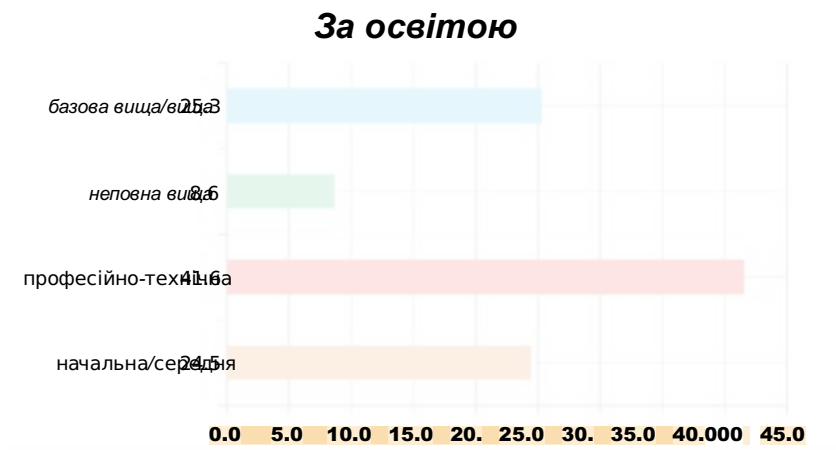

Рис. 3.2. Розподіл внутрішньо переміщених осіб за освітою

Отже, майже кожен четвертий респондент не має професійної (спеціальної) освіти, і може бути залучений до проходження професійного навчання (набуття та удосконалення професійних знань), зокрема за кошти Державної служби зайнятості або міжнародних організацій.

Водночас, на запитання в анкеті щодо потреби у отриманні професії або підвищенні кваліфікації лише 125 внутрішньо переміщених осіб зазначили таку потребу, що становить 7,5% респондентів.

Стосовно наявного професійного досвіду, то найбільша частка опитаних – це 43,4% - працювали спеціалістами та службовцями, 32,7% - кваліфікованими робітниками і лише 17,9% - на некваліфікованих роботах.

За професійним досвідом

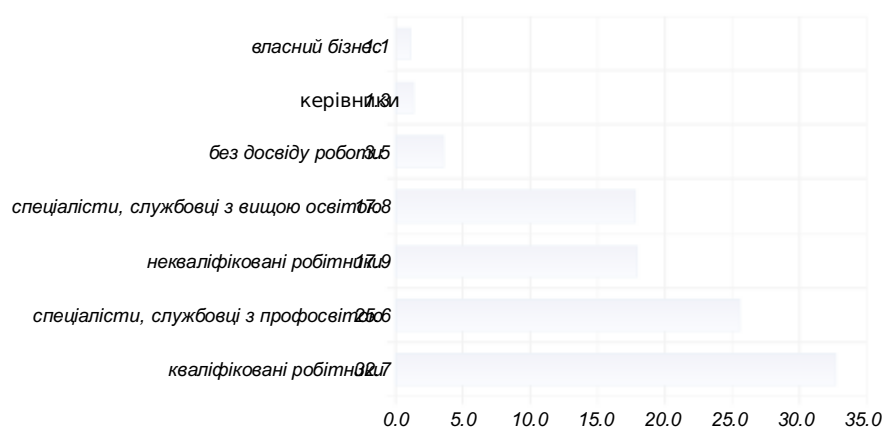

Рис. 3.3. Розподіл внутрішньо переміщених осіб за професійним досвідом

Із загальної чисельності респондентів, 540 осіб або 32,4% – фактично працюють, з них:

- перебувають в офіційних трудових відносинах - 307 осіб (56,9%);
- працюють без оформлення трудових відносин - 123 особи (22,8%);
- працюють дистанційно - 80 осіб (14,8%);
- знаходяться в простоті і не мають наміру звільнитися - 30 осіб (5,6%).

Отже, незайнятими трудовою діяльністю є 1128 осіб або 67,6% опитаних, з яких лише 333 особи або 29,5% зазначили, що знаходяться в активному пошуку роботи, 380 осіб (33,7%) – тимчасово не шукають роботу але згодом планують працевлаштування і 415 осіб або кожен третій респондент зазначили, що роботу не шукають.

Причини незайнятості ВПО

Рис. 3.4. Основні причини незайнятості ВПО

Поряд з цим, лише 29,8% респондентів або 336 осіб повідомили про наміри залишитись в приймаючій громаді постійно. Тим часом, 40,6% опитаних (458 осіб) очікують закінчення війни для повернення додому, 9,1% (103 особи) - планують виїхати на протязі 6 місяців, інші 20,5% або 231 особа не планують затримуватися більше року.

На підставі результатів опитування по кожному з районів області спільно з територіальними громадами та соціальними партнерами розроблено комплекс заходів на 2024 рік по залученню внутрішньо переміщених осіб до продуктивної зайнятості, які спрямовані на:

- сприяння розвитку підприємницької ініціативи та самозайнятості внутрішньо переміщених осіб шляхом взяття участі у проекті «Власна справа» в рамках урядової програми «єРобота»;

- інформування ВПО про кадрові потреби роботодавців на локальному ринку праці та за його межами;

- підвищення професійної якості внутрішньо переміщених осіб шляхом залучення їх до професійного навчання для безробітних осіб з урахуванням потреб ринку праці, в тому числі на підставі ваучера;

- проведення інформаційної кампанії з роботодавцями та громадянами з метою донесення переваг у офіційному працевлаштуванні, формування в громаді соціально відповідального бізнесу.

Отже, підсумовуючи отримані результати опитувань внутрішньо переміщених осіб в місцях компактного поселення та в територіальних громадах серед типових проблем, з якими стикаються внутрішньо переміщені особи у пошуках роботи на новому місці проживання є:

- відсутність вакансій за наявною спеціальністю та професійним ДОСВІДОМ та/або через те, що вони не мають необхідного досвіду роботи (стосується як попередньо зайнятих шукачів роботи, так і студентів);

- наявність соціальних бар'єрів, які заважають приступити до роботи або навчання;

- низький рівень заробітної плати, що не дозволяє їм покрити свої потреби та забезпечити належний рівень життя для себе та своїх сімей;

Одночасно, на намір працевлаштуватись має значний вплив тимчасовість перебування внутрішньо переміщених осіб в територіальних громадах і їх плани щодо повернення додому.

Однак, наявність 30% респондентів, які остаточно визначилися залишитися в приймаючій громаді свідчить про необхідність впровадження стратегії стабільного забезпечення внутрішньо переміщених осіб засобами існування, із забезпеченням належної зайнятості в її основі.

Водночас, має місце низька вмотивованість внутрішньо переміщених осіб до проходження професійного навчання, до зміни спеціальності, виду діяльності, проходження спеціальних курсів з метою отримання додаткових навичок або здобуття нових професій, відповідно до потреб локального ринку праці, необхідних для того, щоб знайти роботу та стати самодостатніми.

Підвищення мотивації внутрішньо переміщених осіб до професійного навчання є важливою й складною задачею, яка потребує комплексного підходу з першочерговим вивченням потреб, інтересів та бар'єрів внутрішньо переміщених осіб щодо профнавчання.

3.3. Результати дослідження мотивації до працевлаштування внутрішньо переміщених осіб, які звернулися до державної служби зайнятості

Анкетування проведено протягом березня-квітня 2024 року в 25 структурних підрозділах Полтавського обласного центру зайнятості.

Опитування проводилося з метою з'ясування потреб безробітних внутрішньо переміщених осіб, їх можливостей та перешкод у переході до зайнятості, вибору комплексу основних та допоміжних послуг.

Також, слід відмітити, що анкетування проведено і для вивчення мотивації до працевлаштування внутрішньо переміщених осіб, які звертаються до обласної служби зайнятості після внесення змін до порядку виплат внутрішньо переміщеним особам.

Протягом 2-х місяців охоплено анкетуванням 1612 внутрішньо переміщених осіб, з яких 1190 – звернулися за послугами до обласної служби зайнятості протягом березня – квітня 2024 року та 422 особи з числа тих, які звернулися у попередні періоди.

За результатами проведеного анкетування, 1124 особи або 69,7% основним мотивуючим фактором звернення до служби зайнятості зазначили

необхідність отримання довідки в органи соціального захисту населення для продовження виплат.

Із загальної чисельності опитаних, лише 439 осіб були вмотивованими до пошуку роботи, що становить 27,2%.

Вмотивованість ВПО до працевлаштування

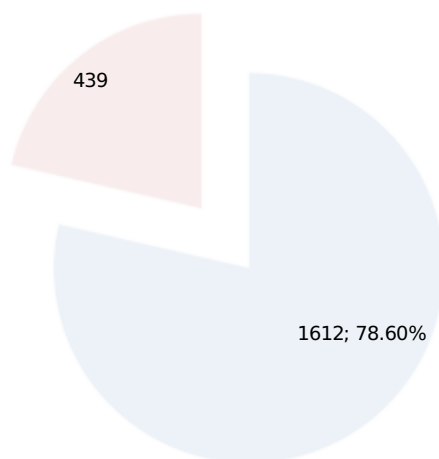

Рис. 3.5. Вмотивованість ВПО до працевлаштування

Поряд з цим, слід звернути увагу, що по районах дані цифри значно різняться.

Так, якщо в Кременчуцькому районі частка вмотивованих до роботи осіб становить 45,5%, то в Полтавському районі – лише 15,8%.

Узагальнені результати вивчення мотивації внутрішньо переміщених осіб по районах наведені у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Мотивація ВПО до пошуку роботи

Назва району	ВСЬОГО проанкетовано	вмотивовані до пошуку роботи	%
Кременчуцький район	356	162	45,5
Лубенський район	233	66	28,3
Миргородський район	301	97	32,2

Полтавський район	722	114	15,8
ВСЬОГО	1612	439	27,2

Для з'ясування такої різниці по районах необхідно проводити додаткове вивчення причин, адже на мотивацію до працевлаштування можуть впливати різні фактори, зокрема демографічні (вік, рівень освіти, наявність дітей), економічні (рівень безробіття в районі, доступність роботи, рівень заробітної плати, доступність та вартість житла), соціальні (безпечність проживання, наявність підтримки рідних, друзів, знайомих), психологічні (наявність психологічних травм, надія на повернення додому).

Одночасно, слід відмітити, що кожен другий опитаний переселенець (823 особи) повідомив про наявність перешкод у працевлаштуванні, зокрема наявність членів сім'ї на утриманні або догляд за малолітньою дитиною, погіршення стану здоров'я, у т.ч. психологічного, відсутність постійного місця проживання, відсутність транспортної доступності тощо.

По результатах проведеного анкетування фахівцями служби зайнятості було визначено комплекс основних та допоміжних послуг для кожної внутрішньо переміщеної особи.

Як результат, 488 опитаних безробітних внутрішньо переміщених осіб погодилися на участь в активних заходах сприяння зайнятості.

Узагальнені результати мотивування внутрішньо переміщених осіб до активних програм зайнятості наведені у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Результати мотиваційних заходів по залученню ВПО до активних програм сприяння зайнятості

назва філії	пройшли анкетування	з них погодилися, осіб							
		отримати ваучер	%	пройти навчання	%	започаткувати власну справу	%	на тимчасову зайнятість	%
Кременчуцька	356	13	3,65	36	10,1	8	2,25	53	14,9
Лубенська	233	3	1,29	10	4,29	3	1,29	21	9,0

Миргородська	301	9	2,99	6	1,99	0	0	72	23,9
Полтавська	722	11	1,52	67	9,28	22	3,05	154	21,3
ВСЬОГО	1612	36	2,23	119	7,38	33	2,05	300	18,6

Слід зазначити, що серед тих внутрішньо переміщених осіб, які звернулися до обласної служби зайнятості протягом січня-квітня 2024 року, 783 особи (54%) – були звільнені до 2022 року, з них майже кожен четвертий (387 осіб), не працювали більше 10 років або ж трудовий досвід відсутній.

Загалом серед внутрішньо переміщених осіб, які звернулися до служби зайнятості в 2023-2024 роках, 44,4% - звільнені до 2022 року, а кожен 4 не працював більше 10 років або ж трудовий досвід відсутній.

Відтак важливим є питання кількості внутрішньо переміщених осіб, які працювали до переміщення, працездатних та спроможних увійти до ринку праці після закінчення навчання, припинення декретної відпустки.

Отже, підсумовуючи отримані результати опитувань безробітних внутрішньо переміщених осіб можна зробити висновок, що:

- при першому зверненні до обласної служби зайнятості переважна чисельність внутрішньо переміщених осіб не вмотивовані до пошуку варіантів постійної зайнятості, і на це є як об'єктивні, так і суб'єктивні **причини**;

- більшість мають перешкоджаючі фактори, вирішення яких належить до компетенції місцевих громад у тісній взаємодії з органами державної влади та міжнародними організаціями;

- серед всіх програм сприяння зайнятості найбільшу зацікавленість внутрішньо переміщені особи проявляють до тимчасових робіт, що може бути додатковим підтвердженням того, що значна частка таких осіб ще остаточно не визначилися з тривалістю перебування в приймаючій громаді;

- наявність житла та дитячих садочків спонукали б опитаних внутрішньо переміщених осіб до працевлаштування.

Водночас, для встановлення причин не працевлаштування та низької вмотивованості внутрішньо переміщених осіб до зайнятості і професійного навчання необхідно провести аналіз їх зайнятості до 2022 року, з'ясувати чи

пов'язана їх незайнятість (втрата роботи) з початком війни в Україні, які чинники впливали та перешкоджали їх працевлаштуванню до війни, який соціальний статус та рівень життя вони мали, за рахунок чого жили тощо.

ВИСНОВКИ

Питання інтеграції внутрішньо переміщених осіб залишається актуальним на даний час. Важливо зазначити, що інтеграція внутрішньо переміщених осіб - це не лише питання надання їм допомоги. Це також питання про те, щоб створити умови, в яких вони зможуть повноцінно брати участь у житті своїх нових громад.

Існує багато аспектів інтеграції внутрішньо переміщених осіб, які потребують вирішення, це доступ до безпечного і доступного житла, освіти, медичного обслуговування, соціальна підтримка ну і звичайно працевлаштування, адже наявність роботи сприяє економічній самостійності та забезпеченні власних потреб та потреб сім'ї.

Однак, для надання адресних та ефективних послуг необхідно мати якісні механізми збору та обліку даних переміщених осіб, їх потреб, можливостей, проблем та особливостей, які будуть оперативно оновлюватися і акумулюватися в Єдиній базі.

Проте, більшість громад не володіють інформацією щодо профілю переселенців, зокрема, які не мають статусу ВПО, не вивчають їх потреби. Механізм оцінювання потреб внутрішньо переміщених осіб безпосередньо в громадах відсутній. Тобто, питання якісного вивчення людського капіталу залишається актуальним.

Законом України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» [6] передбачено функціонування Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб. Але, існуюча Єдина інформаційна база даних ВПО не містить повної та актуальної інформації про переміщену особу, інформація в ній не оновлюється та не систематизована. Деякі дані про ВПО можуть бути неточними або відсутніми, що ускладнює надання їм необхідної, адресної допомоги. Крім того, не всі внутрішньо

переміщені особи мають можливість зареєструватися в цій базі, що позбавляє їх доступу до необхідних їм послуг.

Пропозиції щодо сприяння інтеграції внутрішньо переміщених осіб:

1. Місцевим громадам необхідно:

- удосконалити систему збору і систематизації даних щодо внутрішньо переміщених осіб, запровадити детальне вивчення профілю переміщених у громаду осіб, зокрема рівень їх освіти, наявну кваліфікацію, професійний досвід, навички, потреби для самореалізації, наявні перешкоди, що дозволить швидко та якісно залучати переміщених осіб у життя громади;

- здійснювати систематичні опитування внутрішньо переміщених осіб з метою оперативного вивчення проблем та реальних потреб переселенців, зокрема у сфері працевлаштування, завдяки яким місцева влада мала б можливість планувати точні і систематичні заходи щодо поліпшення становища внутрішньо переміщених осіб в громадах, оперативно реагувати на виявлені проблеми, забезпечити оперативне внесення змін до програм, обґрунтовано готувати запити на позабюджетну допомогу, підвищити якість надання послуг для ВПО та мати дані про потреби ВПО, єдині для всіх суб'єктів надання допомоги переселенцям;

- розробити та впровадити місцеві програми щодо підтримки роботодавців, які беруть на роботу внутрішньо переміщених осіб;

- розробити повноцінні програми інтеграції внутрішньо переміщених осіб, які включали би в себе заходи, спрямовані на конкретне вирішення питань переселенців в громаді із показниками ефективності.

- стимулювати роботодавців до створення тимчасових робочих місць для внутрішньо переміщених осіб, які відповідатимуть особливим потребам переселенців та сприятимуть подоланню тимчасових економічних труднощів, враховуючи, що майже половина переселенців мають значну перерву в трудовій діяльності або ж остаточно не визначилися з тривалістю перебування в приймаючій громаді;

- розробити програми компенсації роботодавцям транспортних витрат на довозення працівників з числа внутрішньо переміщених осіб до/з місця роботи за рахунок місцевих бюджетів.

2. На державному рівні необхідно:

- створити чітку систему координації між центральними органами влади, територіальними громадами та неурядовими організаціями, щоб уникнути дублювання роботи та забезпечити ефективне використання ресурсів;

- запровадити регулярний обмін даними між зацікавленими сторонами, які опікуються наданням соціальних послуг щодо наявних потреб та проблем осіб;

- розробити цільові заходи сприяння переходу до роботи після навчання або відпустки по догляду за дитиною, догляду за членом сім'ї;

- запровадити збір статистичних даних щодо загальної чисельності забезпечених роботою внутрішньо переміщених осіб (працевлаштовани самостійно, за сприяння державної служби зайнятості, підприємство тощо) та чисельності працездатних осіб, які шукають роботу;

- передбачити мотиваційні заходи для роботодавців щодо працевлаштування жінок, які доглядають за дітьми або іншими членами родини, на неповний робочий день або з гнучким графіком роботи з соціальним пакетом як для повної зайнятості;

- систематизувати інформацію про послуги, які надаються державними установами, органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями, благодійними фондами, міжнародними партнерами та іншими структурами, напрямок діяльності яких є надання соціальних послуг внутрішньо переміщеним особам та акумулювання їх в єдиному інформаційному просторі;

- з метою підвищення мотивації внутрішньо переміщених осіб до професійного навчання, розробити гнучкі та доступні навчальні програми, які відповідають потребам та можливостям внутрішньо переміщених осіб з

використанням інноваційних підходів до навчання, а також програми менторства та коучингу;

- запровадити державні механізми мотивації до зайнятості шляхом градації соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам працездатного віку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Українські біженці. Майбутнє за кордоном та плани на повернення. Третя хвиля дослідження : веб-сайт. URL: https://ces.org.ua/ukrainian_refugees_third_wave_research/ (дата звернення 08.04.2024).
2. Внутрішньо переміщені особи : веб-сайт. URL: <https://www.msp.gov.ua/timeline/Vnutrishno-peremishcheni-osobi.html> (дата звернення 08.04.2024).
3. Звіт про внутрішнє переміщення в Україні. Опитування загального населення – раунд 3: 17 квітня 2022 року. MOM : веб-сайт. URL: https://ukraine.iom.int/sites/g/files/tmzbd11861/files/documents/iom_ukraine-displacement-report_round3_ukr.pdf (дата звернення 08.04.2024).
4. Звіт про внутрішнє переміщення в Україні. Опитування загального населення – раунд 14: жовтень 2023 року. MOM. : веб-сайт. URL: https://dtm.iom.int/sites/g/files/tmzbd11461/files/reports/IOM_Gen%20Pop%20Report_R14_Displacement_ENG-UKR.pdf (дата звернення 08.04.2024).
5. Звіт про повернення в Україні. Опитування загального населення. Раунд 14: жовтень 2023 року. MOM. URL: <https://dtm.iom.int/reports/ukraina-zvit-pro-povernennya-v-ukraini-opit> (дата звернення 09.04.2024).
6. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20 жовтня 2014 р. № 1706-VII : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18> (дата звернення: 05.04.2023).

7. Конституція України : станом на 1 верес. 2016 р. / Верховна Рада України. Харків : Право, 2016. 82 с.
8. Про схвалення Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023-2025 роках : розпорядження Кабінету Міністрів України від 7 квіт. 2023 р. № 312-р. Урядовий кур'єр. 2023. 20 квіт.
9. Практики інтеграції внутрішньо-переміщених осіб у приймаючі громади : веб-сайт. URL: <https://socsprava.com.ua/praktyku-integracziyi-vnutrishno-peremishhenyh-osib-u-pryjmayuchi-gromady/>.
10. Інтеграція внутрішньо переміщених осіб у приймаючих громадах. Аналітичний звіт за результатами фокус-групового дослідження» : веб-сайт. URL: <https://www.vplyv.org.ua/wp-content/uploads/2023/06/Звіт-фокус-групи.pdf>.
11. Деякі питання надання грантів бізнесу : постанова Кабінету Міністрів України від 21 чер. 2022 р. № 738. Урядовий кур'єр. 2022. 01 липня.
12. Про затвердження Порядку видачі ваучерів для підтримання конкурентоспроможності деяких категорій громадян на ринку праці : постанова Кабінету Міністрів України від 20 бер. 2013 р. № 207. Офіційний вісник України. 2013. 12 квіт.
13. Про затвердження Порядку надання роботодавцю компенсації витрат на оплату праці за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб внаслідок проведення бойових дій під час воєнного стану в Україні : постанова Кабінету Міністрів України від 20 бер. 2022 р. № 331. Урядовий кур'єр. 2022. 22 бер.
14. Про затвердження Порядку надання роботодавцям компенсацій за працевлаштування зареєстрованих безробітних: постанова Кабінету Міністрів України від 10 лют. 2023 р. № 124. Урядовий кур'єр. 2023. 16 лют.

15. Про зайнятість населення: Закон України від 05 липня 2012 р. №5067-VI : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17> (дата звернення: 05.05.2023).
16. Трегобчук В. М., Мочерний С. В. Інтеграція: Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс]: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2011.
17. Звіт про внутрішнє переміщення в Україні. Опитування загального населення. Раунд 13: червень 2023 року. MOM. URL: <https://dtm.iom.int/reports/ukraina-zvit-pro-situaciyu-z-vnutrishnim-peremischennyam-zagalne-opituvannya-naseleण्या?close=true0>.
18. Щоб люди не ставали професійними ВПО: віце-прем'єрка Верещук про житло, безробіття і гроші для переселенців : веб-сайт. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/vereschuk-iryna-interview-vpo/32306503.html>.
19. Як живуть 4,6 млн ВПО в Україні: робота, дохід, споживчі настрої внутрішньо переміщених осіб : веб-сайт. URL: https://gradus.app/ru/open-reports/gradus-research_internal-migrants-ua/.
20. Експерти назвали працевлаштування однією з найбільших проблем переселенців : веб-сайт. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3823523-eksperti-nazvali-pracevlastuvanna-odnieu-z-najbilsih-problem-pereselenciv.html>.
21. Деякі питання надання послуги з догляду за дитиною до трьох років “муніципальна няня” : постанова Кабінету Міністрів України від 30 січ. 2019 р. № 68. Урядовий кур'єр. 2019. 12 лют.
22. Демченко І., Терюханова І., Булига Н. Дієвість політики підтримки економічної активності внутрішньо переміщених жінок як складової раннього відновлення України: комплексне соціологічне дослідження : громадська організація «Аналітичний центр «Соціоконсалтинг», 2024. 60с.

23. Україна пододала кризовий поріг за кількістю ВПО: Верещук уточнила цифри : веб-сайт. URL: <https://www.unian.ua/society/vereshchuk-utochnila-skilki-vpo-zareyestrovano-v-ukrajini-v-berezni-12167304.html>.
24. Уряд схвалив Стратегію державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року : веб-сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/uriad-skhvalyv-stratehiuu-derzhavnoi-polityky-shchodo-vnutrishnoho-peremishchennia-na-period-do-2025-roku>.
25. Про утворення Координаційного штабу з питань забезпечення реалізації прав і свобод внутрішньо переміщених осіб : постанова Кабінету Міністрів України від 18 квіт. 2023 р. № 330. Урядовий кур'єр. 2023. 20 квіт.
26. Про координаційні центри підтримки цивільного населення: постанова Кабінету Міністрів України від 09 трав. 2023 р. № 430. Урядовий кур'єр. 2023. 18 трав.
27. Працевлаштування ВПО та виклики ринку праці: підсумковий звіт. Березень-квітень 2023 року : KSE Institute та MOM, 2023. 17с.
28. Про затвердження Примірного положення про Раду з питань внутрішньо переміщених осіб: постанова Кабінету Міністрів України від 04 серп. 2023 р. № 812. Урядовий кур'єр. 2023. 09 серп.
29. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо врегулювання окремих питань стосовно внутрішньо переміщених осіб : постанова Кабінету Міністрів України від 21 лист. 2023 р. №1226. Урядовий кур'єр. 2023. 24 лист.
30. Деякі питання соціальної підтримки внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих категорій осіб : постанова Кабінету Міністрів України від 26 січ. 2024 року №94. Урядовий кур'єр. 2024. 30 січ.
31. Про затвердження Порядку реєстрації, перереєстрації зареєстрованих безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу : постанова

Кабінету Міністрів України від 30 бер. 2023 року №446. Урядовий кур'єр. 2023. 10 трав.

32. Про особливості реалізації державної політики у сферах зайнятості та загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття під час воєнного стану та після його припинення або скасування : постанова Кабінету Міністрів України від 21 черв. 2022 року №735. Урядовий кур'єр. 2022. 02 лип.
33. Про організацію суспільно корисних робіт : розпорядження начальника Полтавської обласної військової адміністрації від 28 жовт. 2022 №358 : <https://media.poda.gov.ua/docs/40pnrjck/358-2022.pdf> (дата звернення: 22.04.2024).
34. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. №280/97-ВР : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97> (дата звернення: 21.04.2024).
35. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09 квітня 1999 р. № 586-XIV : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14> (дата звернення: 21.04.2024).
36. Про затвердження програми зайнятості населення Полтавської області на 2021-2023 роки : рішення пленарного засідання п'ятої сесії восьмого скликання Полтавської обласної ради від 06 лип. 2021 р. №197 : <https://oblrada-pl.gov.ua/sites/default/files/field/docs/197.pdf> (дата звернення: 22.04.2024).
37. Про затвердження Програми зайнятості населення Полтавської області на 2024 – 2027 роки : рішення пленарного засідання тридцять першої сесії восьмого скликання Полтавської обласної ради від 26 квіт. 2024 р. №783 : <https://poda.gov.ua/documents/170723> (дата звернення: 23.04.2024).
38. Про затвердження Комплексної програми підтримки внутрішньо переміщених осіб на період 2023 – 2024 років : рішенням пленарного засідання двадцятої позачергової сесії восьмого скликання Полтавської

- обласної ради від 23 груд. 2022 р. № 518 : <https://oblrada-pl.gov.ua/sites/default/files/field/docs/518.pdf> (дата звернення: 18.04.2024).
39. Про затвердження Цільової комплексної програми надання підтримки внутрішньо переміщеним та/або евакуйованим особам : рішення Виконавчого комітету Полтавської міської ради від 08 вер. 2022 №356 : <https://rada-poltava.gov.ua> (дата звернення: 15.04.2024).
40. Програма економічного і соціального розвитку Полтавської міської територіальної громади на 2024 рік : рішення Виконавчого комітету Полтавської міської ради від 21 груд. 2023 р. №395 : https://i1.poltava.to/uploads/2023/12/21/prog_soc_ekonom_2024.pdf (дата звернення: 15.04.2024).
41. Програмі економічного і соціального розвитку Кременчуцької міської територіальної громади на 2024 рік : рішення Кременчуцької міської ради Кременчуцького району Полтавської області від 15 груд. 2023 р. : <https://kremen.gov.ua/> (дата звернення: 16.04.2024).
42. Про затвердження Примірного положення про Раду з питань внутрішньо переміщених осіб : постанова Кабінету Міністрів України від 04. серп. 2023 р. №812. Урядовий кур'єр. 2023. 09 серп.
43. Про Раду з питань внутрішньо переміщених осіб при Полтавській державній (військовій) адміністрації : розпорядження начальника Полтавської обласної військової адміністрації від 25 серп. 2023 р. №565 : <https://poda.gov.ua/documents/158702> (дата звернення: 16.04.2024).
44. Про Координаційний центр підтримки цивільного населення при Полтавській обласній державній (військовій) адміністрації : розпорядження начальника Полтавської обласної військової адміністрації від 06 черв. 2023 №365 : <https://media.poda.gov.ua/docs/shdptlma/365-2023.pdf> (дата звернення: 16.04.2024).

45. Керівні принципи ООН з питань внутрішнього переміщення всередині країни : документ ООН E/CN.4/1998/53/Add/2 F, ратифіковано Україною 17.04.1998.
46. Методичний посібник з оцінювання потреб ВПО у громадах : Метод посіб. / Кобзін Д., Левкіна Г., Луньова О., Черноусов А., Щербань С. Харків : Харківський інститут соціальних досліджень (ХІСД), 2020. 246 с.
47. Чупріна Н. В. Методологія сучасних наукових досліджень: навч. посібн. для студ. вищ. навч. закл. Київ, 2009. 246 с.

Додаток А

АНКЕТА

з'ясування потреб внутрішньо переміщених осіб у працевлаштуванні

Ваша участь в опитуванні буде дуже корисною, сподіваємося на ваші щирі відповіді

1. Вкажіть населений пункт (громаду), в якому ви зараз проживаєте: _____

2. Ваш вік: _____ (повних років)   Ваша стать: чоловік   жінка

3. Яка у вас освіта:

- не маю освіти, початкова (до 9 класу)   неповна вища
- загальна середня освіта   базова вища
- професійно-технічна   повна вища

4. Ваш досвід роботи? (ким працювали, яку роботу виконували):
- _____

5. Чи працюєте на даний час?

- Так   Ні

6. Для тих, хто працює вкажіть, як працюєте:

- офіційно   неофіційно   дистанційно   знаходжусь в простоті

7. Для непрацюючих, вкажіть:

- 7.1. Як довго ви не працюєте:
- _____

- 7.2. Які причини незайнятості (що заважає працевлаштуванню)?
- _____

- 7.3. Ваші наміри щодо працевлаштування:
- тимчасово не шукаю роботу але згодом маю намір працевлаштуватися
  - в активному пошуку роботи (вказати, яку роботу шукаєте) _____
  - не шукаю роботу
  - інше (вказати) _____
- 7.4. Чи перебуваєте наразі в центрі зайнятості як безробітна(-ий):
- Так
  - Ні
8. Чи є потреба в отриманні іншої професії або підвищенні кваліфікації?
- Так
  - Ні
9. Як довго ви плануєте залишатися у населеному пункті де мешкаєте:
- менше місяця
  - 1-6 місяців
  - від 7 місяців до 1 року
  - постійно
  - інше (вказати) _____
- В разі потреби у сприянні вашому працевлаштуванню, започаткуванню (розвитку) власного бізнесу, в навчанні (підвищенні кваліфікації, перекваліфікації) залиште, будь ласка, Ваші контактні дані (e-mail, телефон, тощо), ми обов'язково з Вами зв'яжемося* _____

Додаток Б

АНКЕТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОТРЕБ ТА МОТИВАЦІЇ

Відповіді на питання цієї анкети допоможуть нам підібрати для Вас найбільш підходящі послуги та шукати разом з Вами бажану роботу

Прізвище, ім'я, по батькові _____

ПИТАННЯ	МОЖЛИВІ ВІДПОВІДІ	
Які уміння та навички у Вас є (володіння прикладними програмами, водійське посвідчення, знання мов, хобі тощо)?		
Яких знань, умінь та навичок Вам не вистачає, щоб отримати бажану роботу?		
Чи готові Ви, у разі відсутності роботи за фахом, до професійного навчання (зміни професії)?	ТАК	НІ
Чи розглядали Ви власну справу як альтернативу пошуку роботи?	ТАК	НІ
Чи згодні Ви змінити місце проживання задля працевлаштування?	ТАК	НІ
Чи Ви згодні/можете навчатися в іншому місті за умови оплати Вашого проживання центром зайнятості?	ТАК	НІ
Чи є фактори, які перешкоджають Вашому працевлаштуванню?	інвалідність/поранення відсутність постійного місця проживання втрата документів наявність членів сім'ї на утриманні:	

	<ul style="list-style-type: none"> • діти (вік дитини/дітей) • батьки • інші члени родини
	<p>погіршення стану здоров'я, у т. ч. ПСИХОЛОГІЧНОГО невміння шукати роботу відсутність резюме/невміння скласти резюме інше:</p>
Яку саме допомогу Ви очікуєте отримати у центрі зайнятості?	<p>пошук роботи допомога по безробіттю додаткова або тимчасова зайнятість отримання довідки отримання консультації (юридичної, профорієнтаційної, кар'єрної тощо) професійне навчання/підвищення кваліфікації відкриття власної справи інше:</p>
Чи потребуєте Ви нашої підтримки в отриманні інших соціальних послуг?	<p>оформлення/відновлення документів оформлення соціальної допомоги отримання психологічної допомоги отримання юридичної допомоги інше:</p>

Схожість

Джерела з Інтернету

909

2	http://univer.km.ua/sites/default/files/%D0%9D%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%B4%D	4 джерела	1.46%
3	http://www.ukrbook.net/litopys/Gazeta/2023/LG_03_2023.pdf		1.34%
4	https://www.kmu.gov.ua/news/posluhy-dlia-vpo-vid-sluzhby-zainiatosti?=print	16 джерел	1.24%
5	https://nbuviap.gov.ua/images/informaciyni_vidanya/vimusheni_pereselentsi/Pereselenzi_2023.09-18.pdf		1.19%
6	https://lexinform.com.ua/zakonodavstvo/voyennyj-stan-vsi-normatyvni-materialy-algorytmy-dij-roz-yasnennya-korys	11 джерел	1.12%
7	https://shron1.chtyvo.org.ua/Avtorskyi_kolektyv/Mobilnist_robchoi_syly_Ukrainy_tendentsii_ta_perspektyvy.pdf		0.94%
9	https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/72664a83-d774-4a0c-a19c-43236e200c41/content	3 джерела	0.81%
10	https://obrada-pl.gov.ua/sites/default/files/field/docs/24_0.pdf	9 джерел	0.8%
11	https://kmeep.law.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/10/kr_st_migration_2023.pdf		0.74%
12	https://vad.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/156/2023/10/bychaj-r.-r.-derzhavna-mihratsijna-polityka-v-konteksti	7 джерел	0.71%
13	http://nubip.edu.ua/sites/default/files/u317/2023_zbirnik_19.04.23.pdf	5 джерел	0.68%
14	https://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/Zbirnyk-ATO-tekst1.pdf	2 джерела	0.67%
15	http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/25860/%d0%94%d0%b8%d1%81%d0%b5%d1%80%d1%82%d0%b0%d1%...		0.67%
16	https://dnp.dcz.gov.ua/publikauciya/pracevlashtuvannya-gromadyan-kategori-yp-vpo-naskilkyy-ce-realnno-ta-yaki-poslugy-mozhna		0.67%
17	https://nbuviap.gov.ua/images/informaciyni_vidanya/vimusheni_pereselentsi/Pereselenzi_2024.02-05.pdf	8 джерел	0.66%
18	https://radnyk.org/wp-content/uploads/2019/06/tren_sss.pdf		0.66%
19	http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/26796/%d0%94%d0%b8%d1%81%d0%b5%d1%80%d1%82%d0%b0%d1%...		0.66%
20	https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/91616/1/Conf_IFSK_2023.pdf		0.65%
22	http://ndekc.lviv.ua/pdf/8.pdf		0.63%
23	http://liber.onu.edu.ua/pdf/visn_ggf_2_23.pdf		0.62%

25	https://if.kneu.edu.ua/get_file/7873/%D0%9F%D1%80%D1%96%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%B5%D1%82%...	2 джерела	0.6%
26	http://prozoriy-office.kharkov.ua/reestr	3 джерела	0.59%
27	https://minre.gov.ua/wp-content/uploads/2024/04/strategiya-diyalnosti-ministerstva-z-pytan-reintegracziyi-tymchasovo-okupo...		0.58%
29	https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/28a3e89c-6255-455e-9a29-79f09a011f75/content		0.58%
30	http://lib.iitta.gov.ua/732809/1/document%20%2826%29.pdf		0.58%
32	https://www.wunu.edu.ua/opp/sgf/socialna_robota_bakalavr/Pravovyi_suprovid_klientiv_socialnyh_sluzhb/Work.pdf		0.57%
33	http://elibrary.donnuet.edu.ua/1651/1/Sulzhenko_filosofsko-pravovi_aspektu_naukovo-pedagogichnoi_diylnosty.pdf	3 джерела	0.56%
35	https://www.ojs.dse.org.ua/index.php/dse/issue/download/11/22		0.54%
36	https://niss.gov.ua/en/node/5096	8 джерел	0.54%
39	https://iie.org.ua/wp-content/uploads/2018/11/mono_vo_2018_da_compressed.pdf	4 джерела	0.52%
40	https://khpg.org/1608813511	5 джерел	0.52%
41	http://pp-law.in.ua/archive/2_2023/2_2023.pdf	4 джерела	0.5%
42	https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2022-06/2022%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%2...		0.49%
43	https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/13786/1/%d0%97%d0%b4%d1%96%d0%b9%d1%81%d0%bd%d0%b5	3 джерела	0.49%
44	https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u188/posibnik_socrobota_sdm.pdf	7 джерел	0.49%
45	http://www.journals.vnu.volyn.ua/index.php/humanitas/issue/download/98/100		0.49%
46	https://vin.gov.ua/images/doc/vin/ODA/nakazu/2023/08_2023/D1062_Programa.doc		0.48%
47	https://istu.edu.ua/fileadmin/media/Mizhnarodna_diialnist/HRLAW/02_Immihratsiia_ta_advokatsiia_prav_bizhentsiv_i_vnutrish...		0.48%
48	https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2023-11/%D0%97%D0%91%D0%86%D0%A0%D0%9D%D0%98%D0%9A-22.pdf		0.47%
49	http://biblio.umf.dp.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/6475/2024_Pavliuchenko_232_Mag.pdf?isAllowed=y&seq	3 джерела	0.47%
50	http://pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/Pravo-ua-2023-4-2/Pravo_ua_2023_4_2.pdf		0.46%
51	https://ombudsman.gov.ua/storage/app/media/uploaded-files/%D0%A9%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0...		0.46%

52	https://lpnu.ua/sites/default/files/2023/pages/22139/reportstudyviv2023revua-1.pdf		0.46%
53	https://www.irf.ua/proyekt-viziya-2033-vnutrishno-peremishheni-osoby-yak-dzherelo-robochoyi-syly-v-ukrayini	8 джерел	0.45%
54	https://ipacs.knu.ua/pages/osn/2/news/1986/files/6f7ca417-8b30-4593-a3c0-92c79505b382.pdf		0.45%
55	https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2024-05/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%	3 джерела	0.45%
56	http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/7437/znkp-sp-2023-38.pdf?isAllowed=y&sequence=1	18 джерел	0.44%
57	http://taais.oridu.odessa.ua/article/view/289673		0.44%
58	http://knt.sm.gov.ua/index.php/ru/potochna-diyalnist/tsinova-polityka/8-novini/19378-uryad-skhvaliv-strategiyu-derzh	8 джерел	0.43%
59	http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/13362	2 джерела	0.4%
60	https://rm.coe.int/manual-needs-assessment-idps/16809f43da	3 джерела	0.4%
61	https://zakononline.com.ua/documents/show/353997__494063		0.4%
62	https://dspace.nlu.edu.ua/jspui/handle/123456789/19505		0.4%
63	http://www.soctech-journal.kpu.zp.ua/archive/2023/100/100_2023.pdf	2 джерела	0.4%
64	http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/13715/Krakhmalova_Administrativno_pravove_zabezpecheni	7 джерел	0.39%
65	https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2023-06/Pidpr_torg_konf_18-19.05.2023_tyt_0.pdf	3 джерела	0.39%
66	https://nbuviap.gov.ua/images/informaciyni_vidanya/vimusheni_pereselentsi/Pereselenzi_2024.03-04.pdf	6 джерел	0.38%
67	http://socrates.vsau.edu.ua/repository/getfile.php/34372.pdf		0.37%
68	https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/msc_2_copy.pdf		0.37%
69	https://nbuviap.gov.ua/images/informaciyni_vidanya/vimusheni_pereselentsi/Pereselenzi_2024.01-29.pdf	2 джерела	0.37%
70	https://tidp.stu.cn.ua/wp-content/uploads/2023/02/zbirka-zhovten-2022-version-final.pdf		0.36%
71	https://законодавство.com/laws/file/text/81/f495389n11.pdf		0.36%
72	https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/2908/zbirnykkonferenciyimiscevesamovryaduvannya2022.pdf	6 джерел	0.36%
73	https://dspace.nlu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/19929/1/Davydenko_dys.pdf		0.36%

96	https://ljd.dnuvs.ukr.education/wp-content/uploads/2023/03/4-1_2022.pdf	0.3%
97	https://dspace.nlu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/19873/1/Apuzpsz-23.pdf	0.3%
98	https://uazmi.org/news/post/31b3459f136304e468404618350bb8e7	0.29%
99	http://ep3.nuwm.edu.ua/27734/1/Ve10219.pdf	2 джерела 0.29%
100	https://nung.edu.ua/sites/default/files/2021-11/Kapinus%20_%20dis.pdf	0.28%
101	https://www.iepd.kiev.ua/wp-content/uploads/2024/02/1.-%d0%94%d0%a0-%d0%a1%d1%94%d1%80%d1%94%d0%b2%d1%96%...	2 джерела 0.28%
102	https://pol.dcz.gov.ua/novyna/diyevi-mehanizmy-pracelashtuvannya-vpo-informaciyna-kampaniya-robota-dlya-vpo-ty-potriben	0.27%
103	https://yuvileyna-gromada.gov.ua/news/1714406082	3 джерела 0.27%
104	http://dspace.cuspu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3847/1/%d0%9d%d0%b0%d1%83%d0%ba%d0%be%d0%b2%d1%96%...	0.27%
105	http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/download/8266/8310/8309	0.27%
106	http://idpnan.org.ua/files/vidavnicha_diyalnist/sotsialno-trudovi-prava-ta-vikliki-tsifrovizatsiyi_monografiya_.pdf	0.27%
107	https://uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/60384	0.27%
108	https://spo.fpsu.org.ua/wp-content/uploads/2024/03/zasyilka-na-czovv-subsydiya-na-orendu-6128_0_2_24-1.pdf	0.26%
109	https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/21046/1/%D0%97%D0%B4%D1%96%D0%B9%D1%81%D0%BD%D0%B5%D0%...	0.26%
110	https://lib.iitta.gov.ua/741096/3/1%2814%292024_%D0%97%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D0%B0%20%D0%BA%...	3 джерела 0.26%
111	https://kse.ua/wp-content/uploads/2023/05/MFV_Analiz-mehanizmiv-pidtrimki-SZHO.pdf	0.26%
112	https://lpnu.ua/sites/default/files/2020/pages/483/zbirnik-13062023.pdf	2 джерела 0.25%
113	https://rm.coe.int/1680693ca7	3 джерела 0.25%
114	http://repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/31162/1/%d0%9c%d0%b0%d1%82%d0%b5%d1%80%d1%96%d0%b...	0.25%
115	https://mdu.in.ua/Nauch/Konf/2022/zbirnik_materialiv_konferenciji_23.06.2022.pdf	0.25%
116	https://archer.chnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7868/1/%d0%9a%d0%be%d0%bd%d1%84%d0%b5%d1%80%d...	2 джерела 0.24%
117	https://data.gov.ua/dataset/8a7e1312-d6f7-4333-ad07-572b16bd44c5/resource/00ceef5d-bdff-4bbd-b6e2-a320808b4b	2 джерела 0.24%

118	https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/4857/1/%d0%9c%d0%b0%d1%82%d0%b5%d1%80%d1%96%d0%b0%d0%b0	2 джерела	0.24%
119	https://ep3.nuwm.edu.ua/27863/1/%D0%92%D1%81%D0%B5%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81...		0.23%
120	http://www.vtei.com.ua/doc/2023/vatra2004/zb1_156.pdf		0.23%
121	https://prosto.in.ua/ua/novyny/novyny/novyny-ta-zminy-u-systemi-adminposluh-31052022-10062040	6 джерел	0.23%
122	https://ips.ligazakon.net/lzviewservice/document/fast/T125067?afterText=%3C%2Fdiv%3E%3C%2Fbody%3E%3C%2Fht	8 джерел	0.23%
123	https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/92794/1/Zemlyakova_bac_rob.pdf		0.23%
124	http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/74799	2 джерела	0.23%
125	https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/94686503-4c9c-4830-b77f-8ba874a1c127/content		0.23%
126	https://fspu.udpu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/01/%D0%93%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B9-%D0%9...		0.23%
127	https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/fiip/fiip2024/paper/view/20232	3 джерела	0.23%
128	https://archive.journal-grail.science/index.php/2710-3056/issue/download/13.10.2023/20	8 джерел	0.23%
129	http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/12138/%d0%a3%20%d0%a0%d0%95%d0%9f%d0%9e%d0%97%d	3 джерела	0.22%
130	https://dsum.edu.ua/storage/documents/monografs/%D0%B7%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%82%D0%B0%D0%B6...		0.22%
131	http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/945/Problemy%20yurydychnykh%20harantii%20trudovykh%2...		0.22%
132	https://miok.lviv.ua/wp-content/uploads/2023/06/Zbirnyk.pdf		0.22%
133	http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2019/2_2019/part_1/2-1.pdf		0.22%
134	https://dse.org.ua/ojs/index.php/dse/issue/download/17/28	2 джерела	0.22%
135	https://www.lvduvs.edu.ua/uk/karta-dokumentiv/category/365-conference-2023-magazine.html?download=5000%3Aderzhavo...		0.22%
136	https://uwr.edu.pl/wirtualny-most-wroclaw-lwow-cz-7	4 джерела	0.22%
137	http://eprints.zu.edu.ua/28640		0.21%
138	https://online.budstandart.com/ua/price/free-docs.html?type=3		0.21%
139	http://lib.ndu.edu.ua/dspace/bitstream/123456789/3401/1/Monografia_2023.pdf		0.21%

140	https://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc67/67_2024.pdf	0.21%
141	https://nbuviap.gov.ua/images/informaciyni_vidanya/vimusheni_pereselentsi/Pereselenzi_2024.01-22.pdf	0.2%
142	https://knote.edu.ua/file/MjlxNw==/908219ada0a5f9e1b2ba860d7c84efa7.pdf	0.2%
143	https://gwaramedia.com/uryad-shvaliv-strategiyu-derzhpolitiki-shhodo-vpo-do-2025-roku	0.2%
144	https://dtm.iom.int/sites/g/files/tmzbdl1461/files/reports/IOM_Gen%20Pop%20Report_R14_Displacement_ENG-UKR.pdf	0.2%
145	https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/6590/1/24_11_2023.pdf	6 джерел 0.2%
146	https://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/1-2-do-druku2.pdf	7 джерел 0.2%
147	https://futura-pub.com/wp-content/uploads/2024/01/Global-Innovations-and-Collaborative-Solutions-in-Contemporary-S	0.2%
148	https://dnuvs.ukr.education/wp-content/uploads/2023/07/zbirnyk_tez_konferenciyi_30_09_2022_proekt_31_10_22.pdf	0.2%
149	http://hotline.uba.ua	2 джерела 0.2%
151	http://art.pu.if.ua/index.php/politics/article/download/5395/5739	0.19%
152	https://doaj.org/article/4168bfa80da6429a93bde4de4ac5f5af	0.19%
153	http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/7478/Sotsialnyi-zakhyst-v-Ukraini-2023.pdf?isAllowed=y&sequenc...	0.19%
154	https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a2a4895a-f1dc-4583-9e96-9f45b13322b3/content	5 джерел 0.19%
155	https://dpsu.gov.ua/upload/file/schoricha_dopovid_2021.pdf	0.19%
156	https://itd.rada.gov.ua/BILLINFO/Bills/commBillProclId/7682?convocation=10	0.19%
157	http://dspace.tnpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/22844/1/SocialWork2021.pdf	0.19%
158	http://lib.rada.gov.ua/static/about/text/Konf_20.12.2019.pdf	0.18%
159	https://sipl.com.ua/wp-content/uploads/2024/01/dis-1.pdf	15 джерел 0.18%
160	https://www.vplyv.org.ua/wp-content/uploads/2018/06/Group-of-Influence_analyses.pdf	0.18%
161	https://dspace.oduvs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/484aa209-8f5d-4e0b-9a22-1cb86b90a3c7/content	0.18%
162	https://business.diia.gov.ua/uploads/7/38979-kompleksna_programa_rozvitku_malogo_ta_seredn_ogo_pidpriemnictva	7 джерел 0.18%

163	http://vberez.gov.ua/1/r12.doc	16 джерел	0.18%
164	https://www.niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/pohlyblennya-nerivnosti-v-dokhodakh-naselennya-v-umovakh-zbroynoi		0.18%
165	http://www.university.kherson.ua/FileDownload.ashx/%D0%97%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%BE%D0%BA%20%D0%B7%D0...		0.18%
166	https://dnuvs.ukr.education/wp-content/uploads/2023/11/12-travnya-23.pdf	2 джерела	0.18%
167	http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/20628/Shokalo_Mahisterska_robota.pdf	2 джерела	0.18%
168	https://www.lvduvs.edu.ua/uk/karta-dokumentiv/category/43-programs.html?download=2568%3Aprohrama-oznaion	2 джерела	0.18%
169	http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/40278/1/%d0%94%d1%80%d0%b0%d0%ba%d0%be%d1%85%d1%80%r	2 джерела	0.17%
170	https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2023-09/undp-ua-hia-ukr-2.pdf	2 джерела	0.17%
171	https://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/dis_Kropivnytska.pdf		0.17%
172	http://pravoznavec.com.ua/period/chapter/53/1183/43243		0.17%
173	http://ukrbook.net/litopys/Gazeta/2019/LG_01_2019.pdf		0.17%
174	https://lpnu.ua/sites/default/files/2020/dissertation/2305/dysertacijakelemenandrianyvasylivny.pdf	8 джерел	0.17%
175	http://liber.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/36219/1/Potopakhina_et_al_Labour_law.pdf		0.17%
176	https://uu.edu.ua/upload/Nauka/Electronni_naukovi_vidannya/Molod_osvita_nauka_duhovnist/2022/19_konferencija_tezi_dopo...		0.17%
177	https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/79699		0.17%
178	https://naurok.com.ua/prezentaciya-osoblivosti-doderzhannya-prav-i-svobod-lyudini-i-gromadyanina-prav-i-zakonnih-interesiv-y		0.17%
179	https://isg-konf.com/wp-content/uploads/2023/11/DISTANCE-LEARNING-IN-UNIVERSITIES-AND-MODERN-PROBLEMS.pdf		0.17%
180	http://ir.stu.cn.ua/bitstream/handle/123456789/17385/%d0%94%d0%b8%d1%81_%d0%9f%d0%be%d0%bf%d0%b5%d0%bb%...		0.17%
181	https://ula.org.ua/fileadmin/uba_documents/doc_for_vudanna/Zbirnik_Zakonodavstvo_Ukrajini_advoca.pdf	9 джерел	0.17%
182	https://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/konferentsiia-18.04.2019.pdf		0.17%
183	http://www.journalsofznu.zp.ua/index.php/pedagogics/issue/download/195/176		0.17%
184	http://pervomaysk.mk.gov.ua/store/files/1379669782.doc		0.17%

185	http://www.ukrbook.net/litopys/Gazeta/2022/LG_01_2022.pdf	0.16%
186	https://uu.edu.ua/upload/Nauka/Publicatsiyi/Statti/2018-19/Statti_TVSP_2018-2019.docx	0.16%
187	http://www.efp.in.ua/en/download/journal?id=355	0.16%
188	https://nibu.kyiv.ua/media/uploads/2023/12/21/vii_chytannya_2023_zbirnyk_tez_site_full.pdf	0.15%
189	http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/12412/%D0%9a%D0%9f%D0%a3_%D0%9d%D0%9c%D0%9f_2020.pdf?isAll...	0.15%
190	https://oda.zht.gov.ua/wp-content/uploads/2022/02/Rekomendatsiyi_genderna_rivnist.pdf	0.15%
191	http://visnykj.wunu.edu.ua/index.php/htneu/article/download/1022/1128	0.15%
192	https://fspu.udpu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/05/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%B...	0.15%
193	https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/4428/1/%D0%9a%D0%be%D0%bb%D0%b5%D0%ba%D1%82%D0%b8%D0%b2%D0%b...	0.15%
194	https://www.dnu.dp.ua/docs/ndc/2023/materiali%20konf/new_NACIONALNA%20PARADIGMA.pdf	0.15%
195	http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/16028/%D0%94%D0%b8%D1%81%D0%b5%D1%80%D1%82%D0%b0%D1%...	0.15%
196	https://mediarada.org.ua/case/publikatsiya-v-hazeti-dzerkalo-tyzhnya-materialu-vadyma-troyana-viina-na-kryminalnomu-fronti	0.15%
197	http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/2finlweb.pdf	0.15%
198	https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/6230/%D0%9f%D0%a3_7_2022_28-09-2022_.pdf?isAllc	2 джерела 0.15%
199	http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/tnupravooktabr2017m.pdf	0.15%
200	https://komspip.rada.gov.ua/uploads/documents/31929.pdf	2 джерела 0.15%
201	http://uu.edu.ua/inshi_naukovi_zahodi	6 джерел 0.15%
202	http://budget.rada.gov.ua/print/76489.html	0.15%
203	https://snku.krok.edu.ua/index.php/vcheni-zapiski-universitetu-krok/article/view/687	3 джерела 0.15%
204	https://lib.iitta.gov.ua/738636/1/%D0%91%D0%90%D0%97%D0%98%D0%9B%D0%AC_%D0%94%D0%98%D0%A1%D0%95%D...	0.15%
205	http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/11996/%D0%9A%D0%B8%D1%8F%D1%88%D0%BA%D0%BE%20	2 джерела 0.15%
206	https://docs.dtkk.ua/doc/ra0550155-20	0.15%

207	http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JG2EI00A.html	0.15%
208	http://phd.znu.edu.ua/page/dis/07_2021/Lizhevskiyi.pdf	0.15%
209	http://academy.gov.ua/pages/dop/138/files/b7593b94-1869-48b6-b060-50318d55d80f.pdf	0.15%
210	http://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/download/258/7466/16850-1?inline=1	0.15%
213	http://www.otei.odessa.ua/wp-content/uploads/2018/04/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4-%D1%80%D0%B5%D0%...	0.14%
215	https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/84650	0.14%
216	http://nbuviap.gov.ua/images/dorobku_partneriv/Problemy%20pravovoho%20rehuliuvannia%20dohovirnykh%20vidnosyn%20s...	0.14%
217	https://nam.kiev.ua/files/publications/mandl-20225-6-all.pdf	0.14%
218	https://dspace.snu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/817cc0fb-39cc-4cb1-9059-fb7335121952/content	0.14%
219	http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/451/1/%d0%9a%d1%83%d1%87%d0%b5%d1%80%20%d0%a2%d1%80%...	0.14%
220	https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/7770/metrekdlyamagdyprobua2020-2022.pdf	0.14%
221	http://kymu.edu.ua/files/metod-rekom-magistr.pdf	0.14%
222	https://www.ronl.org/otchet-y-po-praktike/gosudarstvo-i-pravo/719062	0.14%
223	https://ela.kpi.ua/handle/123456789/27255	0.14%
224	https://uu.edu.ua/plan_of_scientific_measures	0.14%
225	http://nubip.edu.ua/sites/default/files/u209/vyrobnycha_praktyka_2021_fin_obl_os_bakalavr.pdf	4 джерела 0.14%
226	https://dspace.bdpu.org/xmlui/bitstream/handle/123456789/3798/KVALIFIKATSIINA%20ROBOTA_POKT_2021.pdf	4 джерела 0.14%
227	http://nubip.edu.ua/sites/default/files/u209/bakal_kvalif_rob_2021_2.pdf	0.14%
228	http://www.knmu.kharkov.ua/attachments/1216_pologenna_magistrrob_navchanna.doc	4 джерела 0.14%
229	https://kaniv-rda.gov.ua/tyasminskij-kanjon-perevtilennya-za-evropejski-7-miljoniv-dzherelo-infomistckua-%C2%A9-infomistck...	0.13%
231	https://data.gov.ua/dataset/8a7e1312-d6f7-4333-ad07-572b16bd44c5/resource/8c0d17f6-2646-44a4-818f-f481e7b628be/dow...	0.13%
232	https://vo.uu.edu.ua/pluginfile.php/678607/mod_resource/content/1/%D0%91%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D	3 джерела 0.13%

233	http://www.er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/23703/4/05_%d0%90%d0%a0_%d0%9a%d0%9b.docx	0.13%
234	https://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2019/05/Dysertatsiia-Dmytrenka.pdf	0.13%
235	https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/79698/1/Shestopal.pdf	4 джерела 0.13%
236	https://reicst.com.ua/asp/issue/download/conf_ped_03_2024/conf_ped_03_2024	0.13%
237	https://nbuviap.gov.ua/e-biblioteka/naukovi-resursy/bizhentsi-ta-vymusheno-peremishcheni-osoby-naukovi-resursy/analychny	0.12%
238	http://eprints.kname.edu.ua/56492/1/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D1%82%D0%B5%...	0.12%
239	https://dspace.kntu.kr.ua/server/api/core/bitstreams/3a6858a7-d4fa-4206-9374-27b57ccf935a/content	0.12%
240	http://er.ucu.edu.ua/handle/1/1698	11 джерел 0.12%
241	https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/11472/1/%d0%bc%d0%b0%d0%ba%d0%b5%d1%82_%d0%9c%d0%be%d0%bd%...	0.12%
242	https://uchika.in.ua/navchaleno-metodichne-zabezpechennya-disciplini-administrativn.html?page=2	7 джерел 0.12%
243	http://visnyk.univd.edu.ua/index.php/VNUAF/article/view/77	3 джерела 0.12%
244	https://library.dk.rv.ua/depository/methodics/DEK_15-16.pdf	5 джерел 0.12%
245	http://business-navigator.ks.ua/journals/2021/67_2021/%d0%91%d1%96%d0%b7%d0%bd%d0%b5%d1%81-%d0%bd%...	12 джерел 0.12%
246	https://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-12/dopov_gromad-suspilstvo_druk_04_12_2019.pdf	0.12%
247	https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/3396a7e1-7d6d-4d4b-8e34-0ec42d64738d/content	0.11%
248	https://nubip.edu.ua/en/node/26232	6 джерел 0.11%
249	https://kymu.edu.ua/upload/pdf_files/metod-rekom-VKR-jor.pdf	6 джерел 0.11%
250	http://www.wydawnictwo.wst.pl/uploads/files/e7b141ae1c5bda23ddcb1b1191c6296a.pdf	2 джерела 0.11%
251	http://dkrs.kmu.gov.ua/kru/doccatalog/document?id=144748	0.11%
252	https://shron3.chtyvo.org.ua/Ministerstvo_oborony_Ukrainy/Bila_knyha_2018_Zbroini_Syly_Ukrainy.pdf	0.11%
253	https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/3381/metodychkadyplovnarobotamagistr211vetrynarnamedycyn	2 джерела 0.11%
254	http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/issue/download/95/164	2 джерела 0.11%

255	http://znau.edu.ua/images/public_document/2019/List_IMZO_405_2019.pdf	0.11%
256	https://unba.org.ua/assets/uploads/78879ea016322159a4b5_file.pdf	0.11%
257	http://nvppp.in.ua/vip/2018/3/tom_1/vip3-1_2018.pdf	0.11%
258	http://rada.karlivka.info/pdf/1771.pdf	2 джерела 0.11%
259	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/science/rada/df023/d.pdf	0.11%
260	http://eprints.library.odeku.edu.ua/6604/1/%D0%9C%D0%9A%D0%A0_%D0%9A%D0%B8%D1%8F%D0%BD%D0%B5%D0%BD%...	0.11%
261	https://www.osce.org/files/f/documents/4/4/510533.pdf	9 джерел 0.11%
262	https://irlykhuml.univer.km.ua/server/api/core/bitstreams/9b3028f4-7248-4903-a8b2-904a71c1201e/content	0.11%
263	https://repository.lnau.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/908/%d0%97d0%b1%d1%96d1%80d0%bd%d0%b8%...	0.11%
264	https://ukr.segodnya.ua/media/file/5d2/44c/e35/5d244ce35757f.pdf	2 джерела 0.11%
265	http://nauka.nlu.edu.ua/nauka/download/zbirniki_konf/yr_osin_2022.pdf	7 джерел 0.11%
267	http://hnpu.edu.ua/uk/division/naukova-diyalnist-kafedry-ukrayinoznavstva-i-lingvodydaktyky	2 джерела 0.11%
268	https://dsum.edu.ua/storage/documents/monografs/%D0%B7%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%82%D0%B0%D0%B6...	0.11%
269	http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/8048/Diss_Jurba.pdf?isAllowed=y&sequence=3	8 джерел 0.11%
270	https://web.ccu.gov.ua/sites/default/files/library/zahyst_suverenitetu_terytorialnoyi_cilisnosti_i_nacionalnoyi_bezpeky_yak_spil...	0.11%
271	https://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/zhurnal-3-2019.pdf	0.11%
272	http://nvp.stu.cn.ua/issue/download/17035/9916	0.11%
273	http://www.adm-pl.gov.ua/sites/default/files/programa_rozvutky_mspo.pdf	0.11%
274	http://scc.knu.ua/upload/iblock/f5a/dis_Mohilevskiyi%20L.%20V..pdf	0.11%
275	http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/9798/%d0%9c%d0%b0%d0%ba%d0%b5%d1%82%20%d0%...	0.11%
276	https://rep.dnuvs.ukr.education/server/api/core/bitstreams/5c99bbcc-85f2-47b7-8d85-359d4e272d6e/content	0.11%
277	https://www.idss.org.ua/arhiv/migration.pdf	0.11%

279	http://docplayer.net/52527148-Multilanguage-science-journal-08.html	0.11%
280	https://pravoznavetc.at.ua/_ld/1/161_7US.doc	0.11%
281	http://www.hvisti.com.ua/index.php?cont=news&title=%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8	0.11%
282	http://bses.in.ua/journals/2019/42_2019/30.pdf	0.11%
283	http://center.gov.ua/com-phocagallery-controlpanel/biblioteka/item/download/1547_7f07a52bdf8e80bd6f65a8c5f5adb2d3	0.11%
284	http://ir.stu.cn.ua/bitstream/handle/123456789/21382/%d0%9c%d0%be%d0%bd%d0%be%d0%b3%d1%80%d0%b0%d1%84...	0.11%
285	http://ipk.edu.ua/science/special_vr03/dis_suhomlin_v.b..pdf	0.11%
286	https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/5929	0.11%
287	https://pl.uu.edu.ua/%d0%bc%d1%96%d0%b6%d0%bd%d0%b0%d1%80%d0%be%d0%b4%d0%bd%d0%b0-%d0%bd%d0%b0...	0.11%
288	https://nauka.nlu.edu.ua/nauka/download/zbirniki_konf/yr_osin_2023.pdf	0.11%
289	https://archer.chnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8637/1/%d0%97%d0%b1%d1%96%d1%80%d0%bd%d0%b8%d0%ba...	0.11%
290	http://www.academy.gov.ua/%5CNMKD%5Clibrary_nadu%5CBiblioteka_Magistra%5Cc3fba63b-7f37-45b7-82d5-b8046b1fd945...	0.11%
291	https://www.inter-nauka.com/uploads/public/15716616556705.pdf	0.11%
292	http://journals.vnu.volyn.ua/index.php/humanitas/issue/download/41/43	0.11%
293	http://pension.kiev.ua/files/Stat2005-ukr.pdf	0.11%
294	https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/04/dis_kulchytskyi.pdf	0.11%
295	http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/13755/%d0%94%d0%98%d0%a1%d0%95%d0%a0%d0%a2%d0%9	10 джерел 0.1%
296	https://zp.edu.ua/uploads/dept_s&r/2022/conf/1.2/STSEPtaiS_2022_tezy.pdf	0.1%
297	http://journals.vnu.volyn.ua/index.php/humanitas/issue/download/28/30	0.1%
298	http://innovpedagogy.od.ua/archives/2023/63/part_2/63-2_2023.pdf	4 джерела 0.1%
299	https://abstracts.donnu.edu.ua/article/download/8739/8736	0.1%
300	https://kmf.uz.ua/wp-content/uploads/2024/03/conference-2024.pdf	8 джерел 0.1%

301	http://www.euroosvita.net/prog/data/attach/663/zvit_rektora_pntu_za_2015.pdf	0.1%
302	http://dSPACE.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/16665/1/%d0%9d%d0%9c%d0%9f_%d0%a1%d0%be%d1%86_%d0%bf%d0%...	0.1%
303	https://kymu.edu.ua/upload/pdf_files/metod-rekom-magistr-jor.pdf	0.1%
304	https://knute.edu.ua/file/MjkyMQ==/aeab74ec6510244e92897084f09340bf.pdf	0.1%
305	https://nakkkim.edu.ua/images/vidannya/Monografii/Kopievska_Monogr_Kulturna_fynksiya_derzhavy.pdf	7 джерел 0.1%
307	https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/93165/1/Tykhonchuk_mer_3_2023.pdf	2 джерела 0.1%
308	http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/handle/123456789/15218/%d0%9f%d0%bb%d0%b0%d0%bd%d1%83%d0%b2%d0%b0%d0...	0.1%
309	https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/941e6608-c088-4417-8c39-db9a63264e3a/content	0.1%
310	http://fastiv-rada.gov.ua/node/2493	3 джерела 0.1%
311	http://pravoznavec.com.ua/period/chapter/238/2645/95716	3 джерела 0.1%
312	https://lutsk.uu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/05/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%BC...	0.1%
313	https://nauka.nlu.edu.ua/nauka/download/diss/pavlovskogo/d_pavlovskogo.pdf.p7s	2 джерела 0.1%
314	https://gazeta-bashtanka.blogspot.com/2015/08/blog-post_40.html	2 джерела 0.1%
315	https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/61415/1/%d0%94%d0%b8%d1%81%d0%b5%d1%80%d1%82%d0%b0%d1%86%...	9 джерел 0.1%
316	http://www.ndu.edu.ua/storage/2020/zbirnyk_tez_2020_psycho.pdf	0.1%
317	https://www.researchgate.net/profile/Enes-Gider-4/publication/347490870_Outlook_of_Agenda_2030_in_Turkey_on_SDG_11/lin...	0.1%
318	http://ppeu.stu.cn.ua/issue/download/17382/10062	0.1%
319	https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/academicdepartment/kafedra-publichnogo-upravlinnya-ta-administruva	2 джерела 0.1%
320	https://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2021/09/Zbirnyk_Forum_4.12.2019.pdf	0.1%
321	http://rshu.edu.ua/images/nauka/list_perelik_2022.pdf	0.1%
322	https://nm2.univd.edu.ua/download/95131	9 джерел 0.09%
323	https://uu.edu.ua/upload/Nauka/conferencii/2024/nakaz_27_vid_12032024.pdf	0.09%

324	http://ir.stu.cn.ua/bitstream/handle/123456789/21638/%d0%9c%d0%b5%d1%82%d0%be%d0%b4%d0%be%d0%bb%	21 джерел	0.09%
325	https://uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/74285		0.09%
326	http://eprints.zu.edu.ua/33430	9 джерел	0.09%
327	http://www.bilrada.gov.ua/content/view/1455/99		0.09%
328	http://pnpu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/05/ilchenko_end_1.pdf	2 джерела	0.09%
329	https://reicst.com.ua/pmtl/article/view/2024-11-02-04		0.08%
330	http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/10772/3/11.pdf	12 джерел	0.08%
332	http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/9785/1/%d0%9c%d0%b0%d0%b3%d1%96%d1%81%d1%82%d0%b5%	7 джерел	0.07%
333	https://dspace.bdpu.org/xmlui/bitstream/handle/123456789/3452/O.Martynenko%20Metodychni%20recomendacii%	2 джерела	0.07%
334	http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/10739	14 джерел	0.07%
335	https://krs.chmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2640/1/%d0%91%d1%96%d0%bb%d0%be%d1%83%d1%81%20.pdf		0.07%
337	http://www.niss.gov.ua/public/File/2016_book/Syxodolya_ost.pdf		0.07%
338	https://eir.kntu.net.ua/jspui/bitstream/123456789/462/1/%d0%93%d1%80%d0%b8%d1%86%d0%b0%d1%94%d0%bd%	6 джерел	0.07%
339	http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/74800	2 джерела	0.06%
340	http://kymu.edu.ua/files/metod-rekom-VKR.pdf	3 джерела	0.06%
341	http://kharkivoda.demowww.com/oblasna-derzhavna-administratsiya/reglament?print=	9 джерел	0.06%
342	http://er.ucu.edu.ua:8080/bitstream/handle/1/2263/Kasianiuk_Osoblyvosti%20depresii%20pidlitkiv.pdf?isAllowed=y&sequenc...		0.06%
343	https://files.duit.edu.ua/uploads/fuzt/qualification-works/2020/telyuk-v-m.pdf	3 джерела	0.06%
344	http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/13182/1/%d0%9f%d0%a3%d0%90_%d0%9a%d0%92%d0%90%d0%9b%...		0.06%
345	https://ipa.karazin.ua/wp-content/themes/education/filesforpages/science/dis_gord_titl.pdf		0.06%
346	https://nung.edu.ua/sites/default/files/2021-06/%D0%94%D0%B8%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B0%D1%86	19 джерел	0.06%
347	https://jpl.donnu.edu.ua/article/download/7301/7326	2 джерела	0.06%

348	http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/6068/Marynchuk-V.I.-KorOs1-M20z-free.pdf?isAllowed=y&sequenc...	0.06%
349	https://uazmi.org/news/post/2df1572a9493f5dd32c496c3e46b3eef	0.06%
350	http://ir.kneu.edu.ua/bitstream/2010/19915/1/dis.pdf	3 джерела 0.06%
352	https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/46207	0.06%
353	http://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/dis/diser_korogod.pdf	0.06%
354	https://repository.mdu.in.ua/jspui/bitstream/123456789/3894/1/%d0%9a%d0%b2%d0%b0%d0%bb%d1%96%d1%84%d1%96...	0.06%
355	http://loga.gov.ua/oda/about/depart/lawdep/funkciyi_povnovazhennya_zavdannya	0.06%
356	http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/49069/1/Conference_NTU_KhPI_2020_MicroCAD_Ch_4.pdf	9 джерел 0.06%
357	https://poltava.to/news/61328	0.06%
358	https://www.bigich.knlu.edu.ua/Madina%202015.docx	0.06%
359	http://dspace.snu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/1256/1/Tezu_Naykovec_2016%20d1%87.2.pdf	2 джерела 0.06%
361	https://ifrdcz.0342.ua/news	0.05%
362	https://uu.edu.ua/upload/Nauka/Electronni_naukovi_vidannya/Actualni_problemi/Act%20problemi_Zbirnik%20statey_No46_20...	0.05%
363	https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/87212	0.05%
364	https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/37505/1/Abdal-Baki_bakalavr.pdf	3 джерела 0.05%
365	https://archer.chnu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/9207/%d0%9c%d0%95%d0%a2%d0%9e%d0%94_%d0%a0%d0%95%...	0.05%
366	https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/12825/1/%d0%a4%d1%83%d0%bd%d0%b4%d0%b0%d0%bc%d0%b5...	2 джерела 0.05%
367	https://ua-referat.com/uploaded/zvit-pro-finansovi-rezulelati-zvit-pro-sukupnij-dohid-metodika/index1.html	0.05%
368	http://pdp.org.ua/files/Rozbudova_Seminar.pdf	0.05%
369	http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/11145/1/%d0%9d%d0%be%d1%81%d0%b5%d0%bd%d0%ba%d0%be...	2 джерела 0.05%
370	http://www.dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/13143/1/%d0%9c%d0%b5%d1%80%d0%b5%d0%b6%d0%b5%...	2 джерела 0.05%
371	http://www.prof.if.ua/attachments/article/132/%D0%92%D0%B8%D1%80%D1%96%D1%88%D0%B5%D0%BD%D0%BF...	4 джерела 0.05%

372	https://ua.odfoundation.eu/a/6740,zvit-zabezpechennja-prav-vnutrishno-peremishchenyh-osib-v-ukrayini	2 джерела	0.05%
373	https://openscilab.org/wp-content/uploads/2021/12/dosjagnennja_i_perspektivi_nauki_osviti_ta_virobnictva-2021.pdf		0.05%
374	http://loga.gov.ua/oda/press/news/informaciya_shchodo_kreditnoyi_ugodi_dlya_realizaciyi_proiektu_shidna_ukrayina	2 джерела	0.05%
375	https://nbuviap.gov.ua/images/informaciyni_vidanya/grom_dumka/Gromadska_dumka_2024_5.pdf		0.05%
376	https://www.dstu.dp.ua/Portal/Data/7/33/7-33-kl43.pdf	3 джерела	0.05%
377	https://edudocs.net/333591	2 джерела	Неприйнятний контент 0.05%

Джерела з Бібліотеки

46

1	Студентська робота	ID файлу: 1015911174	Навчальний заклад: Open International University of Hu	16 Джерело	2.23%
8	Студентська робота	ID файлу: 1015775963	Навчальний заклад: Open International University of Hu	2 Джерело	0.91%
21	Студентська робота	ID файлу: 1015700766	Навчальний заклад: Open International University of Hu	2 Джерело	0.65%
24	Студентська робота	ID файлу: 1016110660	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...		0.61%
28	Студентська робота	ID файлу: 1014033810	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...		0.58%
31	Студентська робота	ID файлу: 1015804915	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...		0.58%
34	Студентська робота	ID файлу: 1015562979	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...		0.54%
37	Студентська робота	ID файлу: 1015806269	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...		0.54%
38	Студентська робота	ID файлу: 1014536551	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...		0.53%
150	Студентська робота	ID файлу: 1013484342	Навчальний заклад: Open International University of Hu	5 Джерело	0.19%
211	Студентська робота	ID файлу: 1015093998	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...		0.15%
212	Студентська робота	ID файлу: 1015993945	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...		0.15%
214	Студентська робота	ID файлу: 1004245795	Навчальний заклад: Open International University of Hu	2 Джерело	0.14%
230	Студентська робота	ID файлу: 1015273545	Навчальний заклад: Open International University of Hu	2 Джерело	0.13%
266	Студентська робота	ID файлу: 1016106999	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...		0.11%

278	Студентська робота	ID файлу: 1014966643	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	0.11%
306	Студентська робота	ID файлу: 1016043154	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	0.1%
331	Студентська робота	ID файлу: 1016000405	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve... 2 Джерело	0.07%
336	Студентська робота	ID файлу: 1016112382	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	0.07%
351	Студентська робота	ID файлу: 1015528187	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	0.06%
360	Студентська робота	ID файлу: 1016099918	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve... 2 Джерело	0.06%